

AVOCATUL POPORULUI

***RESPECTAREA DREPTURILOR OMULUI ȘI
MĂSURILE EXCEPȚIONALE DISPUSE ÎN PERIOADA
STĂRII DE URGENȚĂ ȘI A STĂRII DE ALERTĂ
(16 martie – 10 septembrie 2020)***

București, septembrie 2020

“Never, never be afraid to do what's right (...).” – Martin Luther King Jr.

Prezentul raport reflectă activitatea Avocatului Poporului în perioada de criză pe care o traversăm, precum și răspunsurile și reacțiile autorităților.

În ciuda dificultăților create de epidemia COVID-19, Avocatul Poporului a continuat și va continua să își îndeplinească misiunea constituțională și legală.

Toate demersurile întreprinse de Avocatul Poporului încă de dinainte de instituirea stării de urgență pe teritoriul României au fost realizate pentru îndeplinirea mandatului său constituțional de garant al drepturilor și libertăților prevăzute de Legea fundamentală a României.

Referitor la situația drepturilor omului, Avocatul Poporului, luând act de instituirea stării de urgență și a stării de alertă pe teritoriul României, a monitorizat cu atenție aplicarea acestor măsuri.

Încă de la instituirea stării de urgență pe teritoriul României prin Decretul nr. 195 din 16 martie 2020, Avocatul Poporului a făcut apel public la persoane și mass-media să semnaleze telefonic, prin mail, poștă sau fax orice acte sau fapte în legătură cu care există suspiciuni privind eventuala încălcare a unor drepturi sau libertăți fundamentale.

Anterior acestei date, Avocatul Poporului, văzând măsurile administrative adoptate în acțiunea de combatere a răspândirii virusului COVID-19, a solicitat Președintelui României să declare starea de urgență, iar Parlamentului României să o încuviințeze, în conformitate cu art. 93 alin. (1) și (2) din Constituție. Cu această ocazie, nu a fost pusă în discuție oportunitatea măsurilor luate până în acel moment, necesitatea restrângerii exercițiului unor

drepturi, însă acest lucru era obligatoriu să se întâmple, așa cum prevede legea fundamentală, în cazul situațiilor excepționale. Acestea sunt exigențele statului de drept, în care restrângerea unor drepturi și libertăți nu poate fi făcută decât în condițiile art. 53 din Constituție.

În perioada stării de urgență și a stării de alertă, Avocatul Poporului a continuat să-și exercite activitatea uzuală, cu restricțiile impuse de lupta împotriva pandemiei de coronavirus. În ceea ce privește prevenirea răspândirii virusului COVID-19, Avocatul Poporului a implementat desfășurarea activității în regim de telemuncă, dar a asigurat permanența atât la sediul central, cât și la birourile teritoriale.

Totodată, pentru evitarea deplasărilor, persoanele au fost îndrumate ca pe durata stării de urgență să depună petițiile exclusiv prin mail, poștă, sau prin fax.

Pentru a arăta transparența totală, dar și deschiderea față de cetățeni, autorități, mass-media, precum și orice altă persoană interesată, pe pagina de start a site-ului instituției au fost create 2 rubrici:

ȘACȚIUNI ALE AVOCATULUI POPORULUI LEGATE DE DECIZIILE PRIVIND STAREA DE URGENȚĂ ȘI STAREA DE ALERTĂ, în care pot fi consultate solicitările și recomandările adresate autorităților în legătură cu deciziile acestora privind starea de urgență și starea de alertă - http://www.avp.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=526&lang=ro-ro&Itemid=208

ȘAVOCATUL POPORULUI VĂ INFORMEAZĂ, unde se regăesc Acte normative referitoare la drepturile omului adoptate/emise în perioada stării de urgență și a stării de alertă - http://www.avp.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=525:informare-a-cu-privire-la-actele-normative-cu-incidenta-in-materia-drepturilor-cetatenilor&catid=2&lang=ro-ro&Itemid=121

Deși **România** nu a avut în perioada stării de urgență un număr de victime comparabil cu al țărilor care au fost puternic lovite de pandemie - Regatul Unit, Spania, Italia, Franța și Germania - și nici un număr semnificativ de persoane internate în secțiile ATI ale spitalelor, **este singura țară din Uniunea Europeană în care:**

- **au fost luate cele mai drastice măsuri în sensul restrângerii unor drepturi și libertăți; o parte a acestor măsuri au fost benefice, în sensul în care s-a împiedicat răspândirea comunitară a virusului COVID-19;**

- **au fost înregistrate cele mai multe amenzi, 310.000, cuantumul lor fiind de 120 milioane Euro, în contextul în care venitul mediu este de 3.189 lei;**

- **a fost instituită cea mai lungă perioadă de restricții începând cu data de 16 martie 2020, însumând 180 de zile, și anume: de două ori starea de urgență și de patru ori starea de alertă, fiecare pentru o perioadă de 30 de zile;**

- **au fost internate obligatoriu și pe perioada stării de urgență și pe perioada stării de alertă toate persoanele infectate, chiar dacă nu au prezentat simptome, această situație menținându-se și în prezent.** Acest lucru a făcut ca unele persoane asimptomatice să stea internate în spital 40-50 de zile și chiar până la 63-65 de zile, până la negativarea a 2 teste PCR, în timp ce mulți pacienți cu boli cronice grave, nu au primit asistența medicală necesară patologiilor specifice. În acest sens, Avocatul Poporului a fost sesizat printr-un document-apel, semnat de către 722 de

medici, care își exprimau nemulțumirea față de lipsa de proporționalitate a măsurii internării obligatorii a pacienților asimptomatici depistați pozitiv COVID-19, pe care o apreciază ca fiind mult prea restrictivă în raport cu instituirea izolării la domiciliu, pe care o consideră mult mai adecvată diagnosticului și finalității de combatere a bolii contagioase. Mai mult, dacă persoanele asimptomatice refuză internarea, li se întocmește dosar penal.

În ceea ce privește impactul epidemiei COVID-19 asupra drepturilor omului, instituția Avocatul Poporului a efectuat numeroase demersuri în această perioadă, dovadă fiind numărul crescut al sesizărilor din oficiu, dar și al **petițiilor primite, care s-a triplat (Anexa 1)**. A scăzut numărul de audiențe, anchete și vizite efectuate, întrucât aceste activități au fost suspendate pe perioada stării de urgență și a stării de alertă. Dispeceratul instituției Avocatul Poporului a continuat să fie la dispoziția persoanelor care au dorit să adreseze petiții telefonice, să solicite informații, sprijin etc.

Totodată, au fost formulate peste 65 de acțiuni - scrisori și recomandări - adresate: prim-ministrului, Grupului de Comunicare Strategică, ministrului afacerilor interne, ministrului sănătății, ministrului muncii și protecției sociale, ministrului educației și cercetării, ministrului finanțelor publice, în legătură cu deciziile acestora privind starea de urgență și starea de alertă, toate regăsindu-se pe site-ul instituției la secțiunea **Acțiuni ale Avocatului Poporului legate de deciziile privind starea de urgență și starea de alertă** -

http://www.avp.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=526&lang=ro-ro&Itemid=208.

Multe dintre acțiunile întreprinse de instituție s-au materializat în decizii ale factorilor responsabili de gestionarea acestei crize, numai după ce Avocatul Poporului a atras atenția asupra lor, prin adrese și recomandări, cum ar fi:

inclusiunea bolii COVID-19 în grupa bolilor infectocontagioase din categoria A, astfel încât incapacitatea temporară de muncă să fie plătită în proporție de 100%; desfășurarea actului de predare-învățare-evaluare în mediul online în sensul în care au fost identificate și valorificate sursele de finanțare necesare achiziționării terminalelor de tip desktop, laptop, tabletă sau telefon inteligent necesare desfășurării actului de predare-învățare-evaluare în mediul online; emiterea ordinului ministrului sănătății prin care pacienții asimptomatici care sunt pozitivi la testul de control pot fi externați după 10 zile, cu condiția izolării la domiciliu până la împlinirea celor 14 zile ale perioadei de izolare care decurge de la momentul internării (4 zile de la externare); pacienții asimptomatici care sunt negativi la testul de control pot fi externați după 10 zile, fără a fi necesară izolarea la domiciliu.

În prezentul raport intenționăm să ne aplecăm asupra situației de ansamblu traversată de România în această perioadă, încercând să identificăm astfel disfuncționalitățile la nivel de sistem, cazurile individuale fiind tratate potrivit procedurii obișnuite de soluționare a petițiilor.

§ Demersuri la nivelul autorităților publice:

Guvernul României – Prim-ministrul:

- **31 martie 2020**

► **Solicitare privind plafonarea prețurilor la anumite medicamente, dispozitive medicale și produse sanitare;**
<http://www.avp.ro/rec/doc1.pdf>

Avocatul Poporului, luând act de evoluția situației epidemiologice pe teritoriul României, care indică o creștere semnificativă a numărului de persoane infectate cu coronavirusul SARS-CoV-2 și având în vedere că există o creștere substanțială a cererii pentru anumite

medicamente, dispozitive medicale și produse sanitare, în condițiile în care oferta este mult mai redusă decât în mod obișnuit, și pentru a preveni anumite comportamente comerciale incorecte sau nelegale, a recomandat, pe o perioadă determinată, plafonarea prețurilor produselor mai sus indicate, în scopul protejării cetățenilor în fața unor posibile creșteri bruște și substanțiale de prețuri, aspecte care conduc, nemijlocit, la încălcarea dreptului la ocrotirea sănătății acestora.

Răspuns -

- **1 aprilie 2020**

► **Solicitare privind plafonarea prețului la alimentele de strictă necesitate;**
<http://www.avp.ro/rec/doc6.pdf>

În contextul actual al stării de urgență generată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, în perioada februarie - martie 2020, presa centrală și locală a difuzat mai multe știri referitoare la prețurile alimentelor de bază care au crescut brusc odată cu declararea stării de urgență, în vederea luării cu celeritate a tuturor măsurilor de protecție socială ce se impun, dar și pentru a preveni apariția unor comportamente comerciale abuzive pe fondul creșterii substanțiale a cererii pentru alimentele de bază, în contextul actual, am sesizat prim-ministrul cu privire la oportunitatea adoptării unor măsuri economice, pe perioada situației de urgență, în sensul plafonării prețurilor la alimentele de strictă necesitate, în limita prețului mediu din ultimele 3 luni, înaintea declarării stării de urgență, conform art. 15 din Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României.

Răspuns Secretariatul General al Guvernului

Din răspunsul Secretariatului General al Guvernului reiese că *Guvernul României are în vedere și analizează aspectele pe care le-am sesizat.*

- **27 mai 2020**

► **Solicitare privind formularea unui punct de vedere – analize și statistici privind mobilitatea persoanelor în timpul epidemiei COVID-19;**
<http://www.avp.ro/rec/doc42.pdf>

Avocatul Poporului a solicitat o serie de informații referitoare la realizarea de analize și statistici pentru prevenția și combaterea COVID-19 de către compania Vodafone România S.A. și anume: dacă au solicitat autoritățile române operatorilor de telefonie mobilă să realizeze o astfel de analiză a mobilității persoanelor?; ce alți operatori de telefonie mobilă, în afară de Vodafone România S.A., mai practică această analiză a mobilității persoanelor?; a transmis Vodafone România S.A. analize și statistici care vizează mobilitatea persoanelor, în contextul monitorizării efectuate de către acesta.

Răspuns Autoritatea pentru Digitalizarea României

Guvernul României a redirecționat solicitarea către Autoritatea pentru Digitalizarea României, care ne-a comunicat că nu are atribuții de monitorizare și analiză a mobilității persoanelor, astfel că, solicitarea instituției Avocatul Poporului nu se circumscrie competențelor acesteia.

- **21 iulie 2020**

► **Solicitare privind transmiterea bazei de date a Ministerului Sănătății către Ministerul Afacerilor Interne, respectiv comunicarea actului administrativ prin care se realizează transmiterea bazei de date;**

http://www.avp.ro/rec/solicitare_21iulie2020_1.pdf

În contextul preconizării transmiterii întregii baze de date a Ministerului Sănătății către Ministerul Afacerilor Interne, măsură de natură a conduce la o posibilă încălcare a dreptului la confidențialitatea informațiilor și viața privată a pacientului, Avocatul Poporului a solicitat comunicarea următoarelor: obiectul datelor ce urmează a se transmite

și condițiile efectuării acestui transfer; titularul dreptului de acces la datele transmise și condițiile realizării acestui acces; perioada pentru care sunt puse la dispoziție datele astfel transmise și măsurile ce se dispun după expirarea acestei perioade; modalitatea de interpretare și eventuală aplicare a prevederilor art. 25 din Legea nr. 46/2003, privind drepturile pacientului; o copie a actului administrativ prin care se realizează transmiterea bazei de date a Ministerului Sănătății către Ministerul Afacerilor Interne.

Răspuns -

Grupul de Comunicare Strategică:

- **31 martie 2020**

► **Solicitare privind asistența psihologică pentru cadrele medicale și personalul auxiliar;** <http://www.avp.ro/rec/doc2.pdf>

Având în vedere că sub aspectul siguranței și securității în muncă, cele mai importante, par problemele fizice, dar, în aceeași măsură, și problemele emoționale pot genera stări de incapacitate profesională, pe diferite perioade sau, mai grav, ireversibile, Avocatul Poporului a avansat, ca soluție pentru gestionarea corespunzătoare a unor astfel de situații, aceea ca tot personalul medico-sanitar și auxiliar, aflat în prima linie de luptă cu această pandemie, să fie luat în evidența unui psiholog clinician și, în funcție de nevoile identificate sau la cerere, să beneficieze de asistentă și suport de specialitate.

Această asistență psihologică, consiliere în situații de criză sau psihoterapie pe o durată limitată de timp, poate fi acordată față în față sau prin intermediul aplicațiilor online. În acest context, au fost menționați, ca resursă umană, necesară implementării acestui proiect, specialiștii necesari la câteva instituții cum ar fi: la nivelul unităților militare din zonele respective, atât a celor care aparțin de Ministerul

Apărării Naționale, cât și a celor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne; pentru personalul serviciilor de ambulanță, furnizarea asistenței psihologice, în situația lor actuală (sub comanda I.G.S.U.), se poate face de către specialistul/specialiștii de la nivelul Inspectoratelor pentru Situații de Urgență.

Răspuns Ministerul Afacerilor Interne - Departamentul pentru Situații de Urgență
Răspuns Ministerul Afacerilor Interne - Centrul de Psihosociologie

Din răspunsurile primite de la Departamentul pentru Situații de Urgență și Centrul de Psihosociologie din cadrul Ministerului Afacerilor Interne au reieșit următoarele:

- au fost identificați psihologi clinicieni la nivelul unităților medicale, în cadrul instituțiilor de apărare, ordine publică etc.;
- în ceea ce privește personalul MAI, care se găsește în prima linie a luptei împotriva pandemiei, la nivelul ministerului, asigurarea asistenței psihologice de specialitate este asigurată de către specialiștii Centrului de Psihosociologie al MAI și, implicit, de către psihologii de unitate;
- începând cu data 1.03.2020, Centrul de Psihosociologie pune la dispoziția personalului MAI servicii de e-mental health, de clinică virtuală, pentru evaluarea rapidă și terapia științifică a anxietății, depresiei, a problemelor legate de controlul emoțiilor, atacurilor de panică, precum și a celor generate de stres. Această soluție vizează facilitarea accesului beneficiarilor la serviciile de asistență psihologică specializată (structurate pe module terapeutice multimedia), în sistem online, sub îndrumarea specialiștilor acreditați în acest sens, prin intermediul platformelor profesionale de prevenție și psihoterapie DEPRETER și PAXonline;
- pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, structurile de psihologie din cadrul MAI desfășoară activități specializate care vizează descrierea, clasificarea, explicarea, predicția și optimizarea comportamentului uman, precum și măsurarea, analiza și

interpretarea faptelor, proceselor și fenomenelor sociale la nivelul fiecărei structuri subordonate, printr-o rețea de aproape 300 de psihologi;

- Centrul de Psihosociologie asigură activitatea de asistență psihologică a personalului unităților din componența aparatului central al ministerului și subordonate acestuia care nu au încadrată funcția de psiholog.

> Solicitare privind asistența psihologică pentru persoanele carantinate;
<http://www.avp.ro/rec/doc4.pdf>

S-a apreciat că plasarea în carantină a persoanelor care vin din zone roșii de epidemie, dat fiind caracterul restrictiv (restrângere severă a libertății de mișcare pentru 14 zile) ar trebui să fie acompaniată, cel puțin pentru cei cu decompensări comportamentale severe sau alte vulnerabilități de natură psihică, la cererea acestora sau în urma sesizării unor comportamente indezirabile sau de istoric personal cu o astfel de patologie, de evaluare și asistență psihologică, față în față sau online.

Răspuns -

• **27 aprilie 2020**

> Solicitare privind restrângerea libertății de exprimare;
<http://www.avp.ro/rec/doc20.pdf>

În perioada ce a urmat instituirii stării de urgență pe teritoriul României, Avocatul Poporului a luat act despre solicitările adresate Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) de către Ministerul Afacerilor Interne, la propunerea Grupului de Comunicare Strategică, în sensul închiderii mai multor site-uri despre care s-a apreciat că difuzează știri false cu privire la evoluția epidemiei de SARS-CoV-2, cu potențial a crea panică în rândul populației.

Avocatul Poporului a solicitat Grupului de Comunicare Strategică lămurirea următoarelor aspecte:

· Care este procedura de sesizare și cea prin care monitorizează apariția știrilor false în contextul actualei crize cauzate de epidemia de SARS-CoV-2? Indicarea cadrului legal aplicabil;

· Din ce perspectivă sunt analizate știrile în legătură cu care există suspiciuni în ceea ce privește autenticitatea, credibilitatea surselor, dar și a celor fără fundament științific?

· Cum se realizează analiza, în raport de conținutul informațiilor, autenticitatea și exactitatea acestora, credibilitatea site-urilor care găzduiesc informația, credibilitatea surselor, dar și scopul urmărit prin publicarea respectivelor informații;

· Există la nivelul Grupului intenția identificării și dezvoltării altor modalități de avertizare a populației cu privire la știrile false?

Solicitarea a avut în vedere opinia exprimată în mod constant de Avocatul Poporului, în sensul că nu se poate vorbi despre libertatea de exprimare fără existența libertății de opinie, deoarece aceasta permite oricăror persoane fizice să participe la viața politică, socială, culturală, manifestându-și public opiniile, gândurile, credințele.

Răspuns Ministerul Afacerilor Interne

Ministerul Afacerilor Interne ne-a comunicat următoarele:

◦ nu s-a instituit o interdicție pentru jurnaliști de a comunica date și informații, opinii sau materiale informative despre evoluția situației generate de noul tip de coronavirus;

◦ Grupul de Comunicare Strategică a avut și are dialog constant cu jurnaliștii și cu instituțiile media cu identitate asumată, iar măsura de blocare a accesului la conținutul anumitor site-uri a fost propusă de Grup doar în cazul portalurilor a căror identitate nu era asumată și care reprezentau un pericol clar de a fi motoare de dezinformare a populației;

◦ măsurile de blocare a știrilor false au fost stipulate în cele două Decrete Prezidențiale, de instituire a stării de urgență (195/2020), respectiv de prelungire a stării de urgență

(240/2020), iar procesul de analiză a fost unul complex, fundamentat pe: modul în care Uniunea Europeană a reușit, prin Stratcom din cadrul SEAE, să identifice anumite portaluri care promovează în mod constant informații false și care sunt catalogate ca surse necredibile de informare; procesul de verificare a informațiilor publicate de anumite site-uri, verificări care se făceau inclusiv la sursa zero a respectivelor informații, atunci când acest lucru era posibil; scopul putea fi stabilit clar din modul în care sunt realizate materialele, de exemplu îndemnuri la a ataca forțele de ordine sau medicii, coroborate cu informații false despre modalitatea cum toți cetățenii vor fi injectați cu cipuri care să le controleze mintea.

Ministerul Afacerilor Interne:

• **31 martie 2020**

► **Solicitare privind suplimentarea efectivilor de polițiști și jandarmi care operează în mediul rural;**
<http://www.avp.ro/rec/doc3.pdf>

S-a solicitat intervenția ministrului afacerilor interne în exercitarea competențelor ce îi sunt recunoscute prin art. 18 și art. 19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/1999, în identificarea celor mai potrivite soluții pentru a suplimenta efectivele de polițiști și jandarmi care operează în mediul rural.

Răspuns Ministerul Afacerilor Interne

Din răspunsul Ministerului Afacerilor Interne au reieșit următoarele:

◦ structurile de profil din Ministerul Afacerilor Interne au elaborat Procedura privind ocuparea, fără concurs, a posturilor vacante în unitățile MAI, pe durată de 6 luni, în contextul instituirii stării de urgență pe teritoriul României, creându-se astfel, mecanismele ca structurile ministerului să demareze procedurile de selecție de personal din sursă externă, în vederea ocupării, pe o perioadă determinată;

- au fost inițiate demersuri pentru ocuparea a peste 500 de posturi vacante, la solicitarea: Direcției Generale Management Urgențe Medicale, Direcției Medicale, Jandarmeriei Române, Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Inspectoratului General pentru Imigrări și Inspectoratului General de Aviație;
- s-a dispus delegarea către structurile operative ale Poliției Române, a unui număr de 1.868 de lucrători din cadrul structurilor din Aparatul Central și celor subordonate ministerului, care și-au diminuat activitatea pe fondul evoluției situației epidemiologice determinată de răspândirea virusului SARS-CoV-2.

- **1 aprilie 2020**

- ▶ **Solicitare privind utilizarea, în viitoarele ordonanțe militare, de formulări riguros exacte în definirea conținutului constitutiv și juridic al faptelor ce constituie contravenții și privind instruirea persoanelor care răspund de aplicarea acestor norme;** <http://www.avp.ro/rec/doc5.pdf>

Plecând de la petițiile adresate instituției Avocatul Poporului, de la aspectele evidențiate de presa scrisă, prin care s-au sesizat cazuri de posibilă aplicare nelegală și/sau netemeinică a prevederilor incriminatorii și sancționatorii prevăzute de ordonanțele militare, situație generată inclusiv de interpretarea și aplicarea neunitară a dispozițiilor legale în materie, precum și de la faptul că simplele lămuriri pe care Ministerul Afacerilor Interne le oferă publicului nu sunt suficiente, pentru a asigura respectarea principiului legalității faptei contravenționale, care presupune că nu se poate aplica o sancțiune unei persoane decât dacă aceasta este prevăzută de lege, s-a considerat că o acțiune preventivă, de instruire a persoanelor răspunzătoare cu aplicarea acestor norme, ar fi o abordare eficientă în contextul actual, deopotrivă prin prisma drepturilor destinatarilor normelor avute în vedere, cât și a activității

instanțelor care s-ar putea confrunta cu un număr semnificativ de contestații având ca obiect sancțiunile aplicate.

În acest context, s-a considerat imperios necesară intervenția ministrului de interne, în identificarea celor mai potrivite soluții pentru asigurarea elaborării de norme riguros exacte în materia definirii contravențiilor, precum și pentru asigurarea interpretării și aplicării unitare a normelor incriminatorii și sancționatorii prevăzute de ordonanțele militare.

Răspuns -

- ▶ **Solicitare privind asigurarea pentru medici a echipamentelor de protecție și a aparaturii necesare combaterii COVID-19;** <http://www.avp.ro/rec/doc7.pdf>

Avocatul Poporului a adus la cunoștința ministrului sănătății și a ministrului afacerilor interne demisiile lanț ale personalului medical, generate de lipsa echipamentului necesar combaterii COVID-19 și s-a subliniat că în lipsa echipamentelor și aparaturii de protecție necesare, personalul medical nu își poate desfășura activitatea, cu respectarea condițiilor de sănătate și securitate în muncă și în condiții de deplină siguranță, din punctul de vedere al asigurării sănătății, atât pentru colegi, pentru pacienți, pentru familie, și cât pentru comunitate, în general. Autoritățile abilitate trebuie să ia măsurile necesare pentru ca personalul medical să poată lua măsurile de precauție pentru a se proteja și a preveni transmiterea virusului în timpul îngrijirilor medicale. De asemenea, în lipsa echipamentelor de protecție și a aparaturii necesare combaterii epidemiei COVID-19, personalul medical se află în imposibilitatea de a-și îndeplini sarcinile de serviciu în mod corespunzător și de a realiza actul medical, în scopul vindecării pacientului și în vederea protejării și promovării sănătății populației.

Astfel, Avocatul Poporului a solicitat să fie informat cu privire la situația actuală a personalului medical din spitale și cu privire la măsurile care s-au luat pentru asigurarea necesarului corespunzător de mijloace/echipamente de protecție și aparatură necesară în lupta cu virusul COVID-19, pentru personalul medical, la nivelul întregii țări. Totodată, au fost solicitate clarificări cu privire la o posibilă ordonanță militară care să împiedice demisia personalului medical.

Răspuns Ministerul Afacerilor Interne – Departamentul pentru Situații de Urgență

Prin răspunsul Departamentului pentru Situații de Urgență am fost informați că până la data de 1 mai 2020, au fost repartizate către toate unitățile sanitare implicate în combaterea extinderii epidemiei provocate de Sars-Cov-2 următoarele materiale de protecție și dezinfectanți: 448870 combinezoane, 5609450 măști de protecție, 14500 litri dezinfectant, 706000 viziere, 61300 perechi de mănuși.

- **6 aprilie 2020**

► **Solicitare privind strategia de contracarare a fenomenului infracțional pentru garantarea siguranței persoanelor și a bunurilor;**
<http://www.avp.ro/rec/doc8.pdf>

În cadrul acestui demers s-au subliniat cazurile de înmulțire a actelor săvârșite, unele chiar cu violență, la adresa persoanelor sau a bunurilor acestora. Având în vedere că aplicarea măsurilor specifice stării de urgență presupune concentrarea în această sferă, a prevenirii răspândirii virusului, a activității autorităților cu atribuții în sfera prevenirii fenomenului infracțional, ne-am exprimat îngrijorarea în legătură cu efectul nedorit al creșterii numărului de infracțiuni privind bunurile și persoanele în perioada următoare,

Avocatul Poporului a solicitat ministrului de interne să comunice dacă: a fost stabilită deja sau este în curs de elaborare o strategie de contracarare a fenomenului infracțional ce se poate manifesta în acest context

concret, pentru garantarea siguranței persoanelor și a bunurilor; există un asemenea proiect, să ne fie comunicat; instituția Avocatul Poporului poate să le fie utilă în elaborarea unei astfel de strategii.

Răspuns Ministerul Afacerilor Interne

Din răspunsul Ministerului Afacerilor Interne au reieșit următoarele:

- în materia asigurării unui climat de ordine și siguranță publică pentru cetățeni, în baza documentelor de planificare la nivelul MAI au fost desfășurate activități în principal pentru: intensificarea/adaptarea măsurilor din competența structurilor de specialitate din cadrul MAI și creșterea numărului de efective angrenate în misiuni de gestionare a ordinii publice în vederea prevenirii și combaterii faptelor

- antisociale/infracționale; desfășurarea de acțiuni specifice, potrivit competențelor, pentru identificarea persoanelor cunoscute cu preocupări infracționale;

- la nivelul MAI a fost elaborat Planul de implementare a angajamentelor MAI din Programul de Guvernare, printre care se regăsesc, ca principale priorități ale ministerului, creșterea calității serviciului de ordine și siguranță publică în beneficiul cetățeanului, prin asigurarea unui grad ridicat de siguranță a persoanelor și de protecție a patrimoniului;

- toate demersurile întreprinse la nivelul MAI pe palierul ordinii publice în perioada stării de urgență se subsumează unui sistem integrat de acțiune, bazat pe principiile legalității și folosirii judicioase a resurselor, astfel încât principalele instituții ale ministerului (Poliție și Jandarmerie) să ofere un răspuns adecvat, rapid și corespunzător provocărilor specifice;

- corelat cu nevoile generate de situația la nivel național, structurile de aplicare a legii își adaptează permanent modul de acțiune, prin creșterea gradului de vizibilitate a efectivelor, intensificarea activităților de patrulare, generarea unor reacții echilibrate și în același timp ferme, de o manieră integrată și unitară, în scopul asigurării climatului de normalitate publică.

- **8 aprilie 2020**

► **Solicitare privind luarea în considerare a stării tăierilor de pădure pe perioada stării de urgență și intensificarea controalelor în păduri de către reprezentanții Gărzilor Forestiere, împreună cu forțele de ordine, și efectuarea în trafic a activităților/controalelor specifice pe linie de control silvic;**
<http://www.avpoporului.ro/rec/doc10.pdf>

Având în vedere materialele apărute în mass-media, privind defrișările terenurilor forestiere, pentru protejarea dreptului de proprietate (publică și privată), și ținând cont că, în prezent, procesul de retrocedare a terenurilor forestiere este blocat (atât în ceea ce privește restituirea dreptului de proprietate asupra vechilor amplasamente ale proprietarilor deposedați, cât și în cazul aprobării restituirii suprafețelor stabilite prin hotărâri judecătorești), dar și pentru respectarea dreptului la ocrotirea sănătății și a dreptului la un mediu sănătos, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a efectuat demersuri la: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Regia Națională a Pădurilor - Romsilva și Comitetul Național pentru Situații Speciale de Urgență, solicitând următoarele:

- Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor:

- care sunt măsurile luate de minister, în vederea reducerii exploatării ilegale a lemnului, pentru a preveni distrugerea pădurilor;

- dacă a fost întocmită o hartă pentru identificarea zonelor privind tăierile ilegale, cu scopul creșterii eficiente a măsurilor de prevenire și combatere a tăierilor ilegale;

- care sunt soluțiile identificate pentru prevenirea producerii unor situații similare în viitor, pentru respectarea dreptului la ocrotirea sănătății și a dreptului de proprietate publică și privată a persoanelor/entităților îndreptățite.

- Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva:

- în ce măsură Romsilva și-a îndeplinit atribuțiile legale de control;

- care au fost sancțiunile aplicate în perioada stării de urgență;

- cum se asigură paza pădurilor;

- care sunt soluțiile identificate pentru prevenirea producerii unor situații similare în viitor, pentru respectarea dreptului la ocrotirea sănătății și a dreptului de proprietate publică și privată a persoanelor/entităților îndreptățite.

- Comitetului Național pentru Situații Speciale de Urgență:

- analizarea, împreună cu Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Regia Națională a Pădurilor – Romsilva, și luarea în considerare a stării tăierilor de pădure pe perioada stării de urgență și intensificarea controalelor în păduri de către reprezentanții Gărzilor Forestiere, împreună cu forțele de ordine, și efectuarea, în trafic, a activităților/controalelor specifice pe linie, de control silvic.

Răspuns Ministerul Afacerilor Interne

Ministerul Afacerilor Interne ne-a comunicat că solicitarea Avocatului Poporului a fost transmisă spre soluționare Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, întrucât vizează domeniul forestier, iar analiza celor sesizate va fi realizată de specialiștii din cadrul acestui minister.

- **9 aprilie 2020**

► **Recomandare privind dreptul la ocrotirea sănătății și dreptul la protecție socială al categoriei persoanelor vulnerabile aflate în îngrijire instituționalizată;**

<http://www.avp.ro/rec/doc11.pdf>

► **Recomandare privind dreptul la ocrotirea sănătății și dreptul la protecție socială al persoanelor cu dizabilități care nu se află în îngrijire instituționalizată;**
<http://www.avp.ro/rec/doc12.pdf>

Având în vedere cazurile de infectare cu Covid-19 a persoanelor vârstnice instituționalizate în centre publice sau private, Avocatul Poporului a recomandat ministrului afacerilor interne să solicite prefectilor să dispună notificarea tuturor centrelor de stat și private cu privire la necesitatea îndeplinirii regulilor de protejare

a persoanelor instituționalizate privind accesul angajaților în centre, instruirea personalului de către reprezentanți ai direcțiilor de sănătate publică județene cu privire la modul de utilizare corectă a echipamentelor de protecție, precum și constituirea de circuite de aprovizionare, curățenie pentru eliminarea oricărui risc de contaminare.

De asemenea, Avocatul Poporului a mai recomandat completarea Planului de măsuri pentru gestionarea infecțiilor cu coronavirus la nivel de județe, cu măsuri care să vizeze categoria persoanelor cu dizabilități care nu sunt instituționalizate, printre care: - alocarea, la nivelul fiecărei primării, a unui număr de telefon și a unei adrese de email dedicată persoanelor cu dizabilități și instituirea unei proceduri de raportare de îndată a situațiilor semnalate, astfel; - punerea la dispoziția DGASPC-urilor de către direcțiile de sănătate publică județene a echipamentului de protecție gratuit (măști, dezinfectant) pentru persoanele cu dizabilități, asistenții personali ai acestora.

Răspuns Ministerul Afacerilor Interne – Instituția Prefectului Municipiul București
Instituția Prefectului Municipiului București a transmis o solicitare primarului general al Municipiului București, primarilor de sectoare și Direcției de Sănătate Publică București privind realizarea unei informări la nivelul conducerii tuturor centrelor de îngrijire - de stat sau private, aflate pe raza municipiului/sectoarelor municipiului București cu privire la necesitatea înăsprii regulilor de protejare a persoanelor instituționalizate.

Pentru atingerea acestui obiectiv este necesară instituirea unor măsuri concrete referitoare la accesul angajaților în centrele de îngrijire, folosirea echipamentelor de protecție, constituirea de circuite de aprovizionare, curățenie și contact cu persoanele beneficiare ale centrului.

În acest sens, primarii vor asigura fiecărui centru de îngrijire din aria teritorială de competență efectuarea unei instruirii a întreg

personalului salariat al centrului către reprezentanți ai Direcției de Sănătate Publică, astfel încât în centrele de îngrijire, persoanele cele mai vulnerabile să beneficieze de măsuri de protecție adecvată și eliminare a oricărui risc de contaminare a acestora.

• 10 aprilie 2020

► **Solicitare referitoare, între altele, la clarificări privind conținutul Ordinului nr. 74553/2020, mai exact interpretarea noțiunii de urgențe medicale;**
<http://www.avp.ro/rec/doc13.pdf>

Avocatul Poporului a luat cunoștință din mass-media despre faptul că „*începând din 7 aprilie, atât spitalele publice, cât și cele private nu mai au voie să facă internări altele decât cele care reprezintă urgențe. De asemenea, s-au suspendat consultațiile în ambulatoriu*”. Totodată, explicațiile date de autorități în zilele de după adoptarea Ordinului nr. 74553 oferă o interpretare prin care lasă la latitudinea medicilor decizia privind modul de aplicare a prevederilor, măsură ce poate duce la o interpretare neunitară a dispozițiilor care va cauza o serie de neregularități în sistem și va obstrucționa accesul egal al cetățenilor la serviciile de sănătate.

În acest context, Avocatul Poporului a solicitat ministrului afacerilor interne și ministrului sănătății să ne ofere clarificări în ceea ce privește conținutul Ordinului nr. 74553/2020, mai exact interpretarea noțiunii de *urgențe medicale*, în condițiile în care acesta ridică semne de întrebare, atât pentru medici, cât și pentru pacienți, și să:

- revină asupra ordinului respectiv, în condițiile în care și incertitudinea cu privire la noțiunea despre ce e urgent și ceea ce nu este urgent, sau ce este reprogramabil sau nu, poate conduce la mai multe pierderi de vieți omenești, decât în cazul COVID-19;
- permită managerilor, șefilor de secție, precum și medicilor care efectuează gărzi în spitale să nu refuze a oferi tratament pacienților care vin în spitale, pe motiv că nu există confirmarea sau infirmarea

faptului că sunt pozitivi sau negativ COVID-19;

- se asigure că toate unitățile sanitare au dotarea necesară pentru protecția personalului medical.

Răspuns Ministerul Afacerilor Interne - Departamentul pentru Situații de Urgență
Instituția sesizată a precizat următoarele:

- Ordinul nr. 74553/2020 a avut aplicabilitate pe durata stării de urgență;
- prevederile art. 1 din Ordinul nr. 74553/2020 se refereau la asistența spitalicească acordată în unitățile publice sau private, precum și la asistența medicală ambulatorie de specialitate acordată în structurile ambulatorii;

- interdicțiile prevăzute la art. 1 din ordinul amintit nu s-au aplicat în mod absolut și automat, ci pe baza analizei medicului curant de specialitate, care să justifice: necesitatea internării sau externării pacienților, pentru asistența spitalicească acordată în spitalele publice și private sau amânarea/reprogramarea consultațiilor sau a tratamentelor în ambulatoriu, în unitățile publice sau private care acordă asistență medicală ambulatorie;

- personalul medical calificat avea obligația de a analiza fiecare caz medical și, ulterior, de a dispune asupra actului medical.

- **6 mai 2020**

► **Punct de vedere al Avocatului Poporului referitor la suspendarea încheierii căsătoriilor civile în perioada stării de urgență;**
<http://www.avp.ro/rec/doc25.pdf>

Lipsa referințelor privind încheierea căsătoriilor la starea civilă, în perioada stării de urgență, reprezintă o lacună a măsurilor dispuse prin ordonanțele militare. Astfel, având în vedere că, în Ordonanța militară nr. 2/2020, s-au făcut precizări cu privire la permisiunea oficierei de căsătorii religioase cu participarea a maximum 8 persoane și că, potrivit art. 48 alin (2) din Constituție, măsurile privind căsătoria civilă și căsătoria religioasă ar fi trebuit tratate împreună și tot astfel aduse la cunoștința publicului, pentru uniformitatea

măsurilor la nivel național și pentru a se evita crearea unei stări de confuzie în rândul populației (informarea privind noile măsuri trebuia să cuprindă toate elementele ce țin de încheierea căsătoriei civile: actele necesare și oficierea căsătoriei civile). Or, în cazul căsătoriei civile, restrângerea privind exercitarea unui drept fundamental a avut loc printr-o radiogramă a Ministerului Afacerilor Interne (nr. 3220473/27.03.2020), în conformitate cu dispozițiile căreia, pe perioada stării de urgență, toate direcțiile județene de Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date au suspendat depunerea declarațiilor de căsătorie și oficierea căsătoriilor civile.

Prin măsura privind suspendarea încheierii căsătoriilor civile, dreptul persoanelor de a se căsători și de a întemeia o familie a suferit o îngrădire care afectează însuși dreptul la încheierea căsătoriei și nu înțelegem de ce nu au fost avute în vedere măsuri precum: efectuarea oficierei online a căsătoriei civile sau efectuarea oficierei căsătoriei civile în condiții similare celor impuse pentru căsătoria religioasă, în cazul căreia restricția viza numai limitarea numărului persoanelor prezente, în condiții care să respecte regulile privind distanțarea socială.

Răspuns Ministerul Afacerilor Interne - Departamentul pentru Situații de Urgență

Instituția sesizată a clarificat aspectele semnalate cu această ocazie și ne-a comunicat că statele au deplină competență de a dispune asupra tuturor măsurilor, fie preventive, fie combative, pe care consideră că este necesar să le adopte în scopul apărării sănătății publice. Interpretarea celor de mai sus este aceea că atât timp cât nu este stipulată în mod expres interdicția încheierii căsătoriilor civile, critica nu poate fi reținută.

Răspuns Ministerul Afacerilor Interne - Departamentul pentru Situații de Urgență

În completarea răspunsului anterior, instituția sesizată ne-a comunicat că nu a fost dispusă suspendarea depunerii declarațiilor de căsătorie și oficierei

căsătoriilor, un fapt doveditor fiind situația statistică vizând încheierea de căsătorii în perioada martie-aprilie 2020, conform căreia, la nivel național au fost oficiate 4.304 căsătorii.

- **27 mai 2020**

► **Solicitare privind formularea unui punct de vedere – analize și statistici privind mobilitatea persoanelor în timpul epidemiei COVID-19;** <http://www.avp.ro/rec/doc43.pdf>

Răspuns Ministerul Afacerilor Interne – Departamentul pentru Situații de Urgență
Departamentul pentru Situații de Urgență, care prin prisma obligațiilor legale a asigurat „comanda acțiunii” (comandantul acțiunii) la nivel național, nu a solicitat operatorilor de telefonie mobilă date sau informații referitoare la mobilitatea persoanelor pe timpul gestionării situației de urgență create de epidemia de COVID-19; Vodafone România S.A. nu a transmis la nivelul comenzii acțiunii analize și statistici care vizează mobilitatea persoanelor.

- **21 iulie 2020**

► **Solicitare privind transmiterea bazei de date a Ministerului Sănătății către Ministerul Afacerilor Interne, respectiv comunicarea actului administrativ prin care se realizează transmiterea bazei de date;**

http://www.avp.ro/rec/solicitare_21iulie2020_2.pdf

Răspuns Ministerul Afacerilor Interne

Din răspunsul Ministerului Afacerilor Interne au reieșit următoarele:

- la nivelul structurilor de specialitate ale ministerului nu se dețin informații referitoare la transmiterea întregii baze de date a Ministerului Sănătății către Ministerul Afacerilor Interne;
- structurile Ministerului Afacerilor Interne cu responsabilități în aplicarea măsurilor ce vizează prevenirea și limitarea răspândirii noului coronavirus cooperează cu alte autorități și instituții publice pentru menținerea și asigurarea ordinii publice, a

gradului de siguranță al cetățenilor, gestionarea situațiilor de urgență și coordonarea măsurilor de răspuns cu caracter medical, precum și pentru realizarea unui management integrat, atât la nivel intrainstituțional, cât și interinstituțional, inclusiv pentru aplicarea Legii nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic. Având în vedere răspunsul primit, s-a revenit la Ministerul Afacerilor Interne și s-au reiterat aspectele deja sesizate.

Ministerul Sănătății:

- **1 aprilie 2020**

► **Solicitare privind asigurarea pentru medici a echipamentelor de protecție și a aparatului necesare combaterii COVID-19;** <http://www.avp.ro/rec/doc7.pdf>

Răspuns -

- **10 aprilie 2020**

► **Solicitare referitoare, între altele, la clarificări privind conținutul Ordinului nr. 74553/2020, mai exact interpretarea noțiunii de urgențe medicale;** <http://www.avp.ro/rec/doc14.pdf>

Răspuns Ministerul Sănătății

Din răspunsul Ministerului Sănătății au reieșit următoarele:

- potrivit Ordinului nr. 74553/2020, au fost suspendate internările pentru intervenții chirurgicale și alte tratamente și investigații medicale spitalicești care nu reprezintă o urgență și care pot fi reprogramate, respectiv nu pun în pericol viața pacienților li nu conduc spre un pronostic rezervat evoluția patologică a acestora;
- medicul curant stabilește conduita terapeutică a pacientului, astfel încât aceasta să nu conducă la o evoluție nefavorabilă a bolii sau către alte efecte nedorite;
- având în vedere standardizarea tipurilor de tratament în patologia oncologică, medicul specialist care a stabilit conduita medicală poate aprecia care sunt cazurile reprogramabile sau nu.

- **14 aprilie 2020**

- ▶ **Solicitare privind acordarea asistenței psihologice pentru personalul medical și auxiliar;** <http://www.avp.ro/rec/doc15.pdf>

Referitor la unele cadre medicale aflate în prima linie de luptă cu noul coronavirus care se confruntă la locul de muncă cu o serie de lipsuri și disfuncționalități s-a apreciat că stabilirea unor obiective adecvate pentru intervenția în criza psihologică, generată de acțiunea unor evenimente cu potențial traumatic, în situații de urgență, trebuie să se bazeze pe o formulare realistă a ceea ce înseamnă intervenția în criză. Astfel, în opinia Avocatului Poporului, o soluție pentru gestionarea corespunzătoare a unor astfel de situații ar fi aceea ca personalul medico-sanitar și auxiliar, din unitățile sanitare al căror management se asigură de către cadre medico-militare, aflate în prima linie de luptă cu această pandemie, să fie luat în evidența unui psiholog clinician și în funcție de nevoile identificate sau la cerere, să beneficieze de asistentă și suport de specialitate. Formele de intervenție psihologică, pot fi acordate față în față sau prin intermediul aplicațiilor on-line. În context, s-a amintit și contribuția psihologilor și a psihoterapeuților voluntari, însă pentru o mai bună gestionare a resurselor, s-a apreciat că aceștia ar trebui să fie într-o evidență a unității sanitare la care doresc să furnizeze servicii și să li se repartizeze cazuri, în funcție de competențele pe care le au.

Răspuns -

- **16 aprilie 2020**

- ▶ **Solicitare privind situația discriminatorie creată pentru bolnavii cu afecțiuni psihice grave, în aplicarea Hotărârii de Guvern nr. 252/2020;** <http://www.avp.ro/rec/doc16.pdf>

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în legătură cu situația discriminatorie pentru bolnavii cu afecțiuni psihice, creată în aplicarea Hotărârii de Guvern nr. 252/2020 privind stabilirea unor măsuri în domeniul

sănătății pe perioada instituirii stării de urgență pe teritoriul României.

S-a evidențiat situația discriminatorie creată în aplicarea Hotărârii de Guvern nr. 252/2020 pentru bolnavii cu afecțiuni psihice grave care, spre deosebire de ceilalți bolnavi aflați sub medicație, sunt obligați să se deplaseze mai întâi la medic pentru a putea prezenta farmacistului prescripția medicală în original (pe hârtie) și a li se elibera medicamentele de care au nevoie. Pentru acest motiv, s-a solicitat analizarea în urgență a acestei situații și dispunerea măsurilor legale necesare corectării acestei situații, astfel încât această categorie de bolnavi să nu fie expusă inutil riscului de îmbolnăvire cu noul coronavirus. În acest sens, vor putea fi instituite proceduri de verificare a prescripției medicale care să nu implice expunerea bolnavului, într-o perioadă în care sunt impuse populației restricții de circulație în vederea protejării față de infectarea cu coronavirusul SARS-CoV2 (spre exemplu, corespondența medicală online între medicul de familie/medicul de specialitate și farmacistul de proximitate/care eliberează rețeta bolnavului în tratament pentru boală psihică sau trimiterea de către medici a rețetelor prin poștă, cu scrisoare recomandată, alte măsuri).

Răspuns Ministerul Sănătății – Direcția Politica Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale

Din răspunsul Ministerului Sănătății rezultă că nu sunt necesare măsuri suplimentare de protejare a pacienților cu afecțiuni psihice grave, dat fiind că:

- în conformitate cu Ordinul Ministrului Sănătății nr. 1283/2010, terapia de fond recomandată pacienților cu boli psihice grave este reprezentată de medicamente care nu sunt sub control național, nefiind incluse în tabelele II, respectiv III ale Anexei la Legea nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, cu modificările și completările ulterioare.

- doar prescrierea substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope prevăzute în tabelele II și III ale Anexei la

Legea nr. 339/2005 se realizează pe formulare speciale, securizate, cu valabilitatea de 30 de zile, care se rețin în farmacie, aceste măsuri reprezentând un mecanism de control al trasabilității medicamentelor stupefiante și psihotrope pe relația medic prescriptor-farmacie-pacient. Cu privire la medicamentele incluse în această categorie, Colegiul Farmaciștilor din România a exprimat un punct de vedere, precizând fără echivoc, faptul că ele nu trebuie să facă obiectul unor modificări legislative care să permită prescripția on-line, datorită regimului special pe care îl dețin.

- **27 aprilie 2020**

► **Solicitare privind excluderea prin Ordinul nr. 629/2020 a categoriei persoanelor asimptomatice confirmate cu coronavirus dintre cele pentru care se instituie carantina la domiciliu, fără însă ca această categorie de persoane să fie încadrată nici la carantina instituționalizată – sesizare din oficiu a Avocatului Poporului;**
<http://www.avp.ro/rec/doc19.pdf>

Avocatul Poporului s-a sesizat cu privire la existența unui vid legislativ în ceea ce privește obligativitatea internării/spitalizării persoanelor depistate pozitiv cu COVID-19 asimptomatice, acesta fiind necesar a fi complinit în condițiile legii, prin emiterea unui ordin de ministru.

Acest vid legislativ este dat de existența mai multor acte normative: Ordinul Ministrului Sănătății nr. 533 din 29 martie 2020, Ordinul Ministrului Sănătății nr. 622 din 14 aprilie 2020, pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 414/2020 privind instituirea măsurii de carantină pentru persoanele aflate în situația de urgență de sănătate publică internațională determinată de infecția cu COVID-19 și stabilirea unor măsuri în vederea prevenirii și limitării efectelor epidemiei, Ordinul comandantului acțiunii, secretar de stat, șef al Departamentului pentru Situații de Urgență, nr. 74.546/2020

și art. 25 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care prevede că măsurile privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență generate de epidemii, precum și bolile transmisibile pentru care declararea, tratamentul sau internarea sunt obligatorii, se stabilesc prin ordin al ministrului sănătății.

Avocatul Poporului a solicitat ministrului sănătății examinarea situației create și comunicarea unui punct de vedere referitor la impunerea emiterii unui ordin care să reglementeze obligativitatea internării/spitalizării persoanelor depistate pozitiv cu COVID-19 asimptomatice.

Răspuns Ministerul Sănătății

Ministerul Sănătății ne-a comunicat că nu se mai impune emiterea unui ordin de ministru care să reglementeze solicitările noastre, având în vedere următoarele:

- în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (1) din Ordinul ministrului sănătății nr. 414/2020, la persoanele aflate în carantină instituționalizată se efectuează un test pentru COVID-19 numai dacă devin simptomatice. Până la primirea rezultatelor, acestea vor fi izolate corespunzător. În cazul în care rezultatul este pozitiv pentru COVID-19, acesta vor fi transportate și izolate în spital;

- conform Recomandărilor de prioritizare a testării pentru COVID-19, testarea în vederea depistării infecției cu virusul SARS-CoV-2 se face numai pentru persoanele simptomatice, inclusiv cadrele medicale, cu unele excepții;

- pentru încadrarea suspectilor cu virusul SARS-CoV-2 se utilizează definiția de caz pentru sindromul respirator acut cu noul coronavirus (COVID-19). În funcție de caracteristicile județene, afecțiunile asociate și de posibilitatea asigurării circuitelor separate pentru pacienții suspecți cu virusul SARS-CoV-2 până la confirmarea prin testare, direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București pot stabili și alte unități sanitare pentru internarea acestor pacienți,

prevedere din care rezultă că sunt internați în spitalele suport (până la confirmare) și pacienții suspecți;

- prin Ordinul ministrului sănătății nr. 753/2020 pentru modificarea Ordinului ministrului sănătății nr. 555/2020, sunt prevăzute criteriile privind internarea și externarea pacienților cu COVID-19.

- **30 aprilie 2020**

> Solicitare referitoare la metodologia de supraveghere a sindromului respirator acut cu noul coronavirus, în prezent și după 15 mai 2020;
<http://www.avp.ro/rec/doc21.pdf>

În contextul evoluției epidemiei de SARS-Cov-2, Avocatul Poporului a luat act despre conținutul metodologiei de supraveghere a sindromului respirator acut cu noul coronavirus (COVID- 19), document elaborat de Institutul Național de Sănătate Publică în luna ianuarie 2020 și modificat ultima dată în 28 aprilie 2020. Scopul declarat al documentului a fost cunoașterea situației epidemiologice a Sindromului respirator acut cu noul coronavirus (COVID- 19) în România și recomandarea de măsuri/intervenții pentru prevenirea apariției de cazuri secundare sau a unei epidemii pe teritoriul României.

În opinia Avocatului Poporului, din prezentările realizate de autoritățile competente, inclusiv de Președintele României și prin comparație cu alte state, numărul de testări realizate este foarte mic, dar chiar și în aceste condiții, se constată o creștere a numărului de persoane infectate cu noul coronavirus.

Avocatul Poporului a solicitat ministrului sănătății lămurirea următoarelor aspecte:

- Cum se va adapta metodologia de supraveghere a sindromului respirator acut cu noul coronavirus (COVID-19) după încetarea stării de urgență pe teritoriul României?

- Are în vedere Ministerul Sănătății completarea sistemului de prioritizare a testării pentru COVID-19? Cu titlu de exemplu, va fi avută în vedere și categoria

contactilor asimptomatici ai cazurilor confirmate cu COVID-19?

- Cunoscând faptul că testul pentru diagnosticare moleculară (Real Time PCR) stabilește dacă virusul COVID-19 este sau nu prezent în organismul pacientului, iar obținerea rezultatului, la nivel teoretic, durează câteva ore de la momentul recoltării, am rugat să ne precizeze care este durata medie de eliberare a acestor rezultate în prezent și ce măsuri intenționează să ia în vederea scăderii acestei durate?

Răspuns Ministerul Sănătății

Din răspunsul Ministerului Sănătății au reieșit următoarele:

- noțiunile de *Definiție de caz*, respectiv de *Metodologie de supraveghere a sindromului respirator acut cu noul coronavirus* (COVID-19) au fost introduse prin Ordinul ministrului sănătății nr. 313/2020. Concomitent, Ministerul Sănătății a elaborat la data de 23.01.2020 o primă Normă de Prevenirea și controlul infecțiilor suspecte cu noul Coronavirus (SARS-CoV-2) în unitățile sanitare. Aceasta a fost urmată de o actualizare și adaptare permanentă prin Metodologia de supraveghere a sindromului respirator acut cu noul coronavirus cu actualizări la datele de: 16, 23, 27 martie 2020, 3, 10, 16, 28 aprilie 2020 și 14 mai 2020;

- în ceea ce privește recomandările de prioritizare a testării pentru COVID-19, acestea sunt: persoane simptomatice, inclusiv personal medico-sanitar și auxiliar; contacți apropiați asimptomatici ai cazurilor confirmate; pacienți cu maximum 48 de ore înainte de procedura de transplant (asimptomatici) și donatorii de organe, țesuturi și celule stern hematopoietice înainte de donare; pacienți cu transplant de organe, țesuturi și celule stern hematopoietice aflați în tratament imunosupresor, înaintea fiecărei internări din perioada de monitorizare post-transplant; pacienți asimptomatici cu imunosupresie în contextul bolii sau indusă medicamentos, cu maximum 48 de ore înainte de internarea în spital; pacienți

oncologici asimptomatici aflați în curs de chimioterapie și/sau radioterapie; pacienți oncologici asimptomatici înainte de intervenții operatorii sau manevre invazive; pacienți hemodializați asimptomatici; pacienți hemodializați asimptomatici contactați cu caz confirmat; pacienți hemodializați simptomatici; persoane instituționalizate asimptomatice - la internarea într-un centru rezidențial sau la revenirea în centrul rezidențial din familie/unitate sanitară; persoane instituționalizate simptomatice; personalul de îngrijire și personalul de asistență din centre rezidențiale - de 2/lună; gravidele asimptomatice care se află în carantină / izolare la domiciliu sau au fost contact apropiat cu un caz confirmat - în ziua 14, dacă nu au devenit simptomatice; personal medico-sanitar și auxiliar asimptomatic contact direct cu caz confirmat, în a 6-7 zi de la ultimul contact posibil infectant;

◦ Ministerul Sănătății a luat o serie de măsuri pentru optimizarea și creșterea capacității procesului de testare la nivel național, încă de la început. Prin Ordinul nr. 807/2020 s-a stabilit că procesul de eliberare a rezultatelor la testele RT-PCR nu poate fi mai mare de 24 de ore, indiferent de numărul de probe aflate în lucru. Numărul de laboratoare unde se efectuează teste RT-PCR a sporit de la 10 în luna martie, la 98 în prezent, iar acest proces continuă. În acest fel se intenționează optimizarea procesului de testare prin creșterea capacității, a vitezei de reacție și a optimizării distribuției probelor la laboratoarele care au timpi morți fără a influența calitatea procesului de testare sau a calității rezultatelor obținute;

◦ prin Metodologia de supraveghere a sindromului respirator acut cu noul coronavirus (COVID-19) actualizată la 14.05.2020 sunt definite seturile de măsuri pentru situația transmiterii comunitare și nu numai precum și indicațiile de prioritizare a testării.

► **Solicitare privind includerea bolii Covid-19 în grupa bolilor**

infecțiocontagioase din grupa A, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 1186/2020, și, în consecință, asigurații să beneficieze de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă plătită în procent de 100% - sesizare din oficiu a Avocatului Poporului;
<http://www.avp.ro/rec/doc23.pdf>

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a solicitat Ministerului Muncii și Protecției Sociale și Ministerului Sănătății să dispună măsuri urgente pentru ca boala COVID-19 să fie inclusă în grupa bolilor infecțiocontagioase din grupa A, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 1186/2000, și, în consecință, asigurații să beneficieze de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă plătită în procent de 100%. Aceasta în condițiile în care, potrivit specialiștilor, boala este extrem de contagioasă și cu o arie de răspândire foarte mare. În prezent, conform legislației în vigoare, cei aflați în incapacitate temporară de muncă din cauza

îmbolnăvirii cu COVID-19 primesc o indemnizație plătită în proporție de numai 75%.

Răspuns Ministerul Sănătății

În răspunsul primit în cursul lunii iunie 2020, Ministerul Sănătății ne-a comunicat că a fost adoptată Hotărârea nr. 423 din 27 mai 2020 pentru aprobarea Listei cuprinzând urgențele medico-chirurgicale, precum și bolile infecțiocontagioase din grupa A, pentru care asigurații beneficiază de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, fără îndeplinirea condiției de stagiul de asigurare, de 100% din salariu.

• **13 mai 2020**

► **Solicitare privind:**

- **cadrul legal prin care se instituie măsurile de protecție a bolnavilor cu afecțiuni oncologice care în mod obligatoriu trebuie să se prezinte pentru a-și desfășura tratamentele necesare;**

- **posibilitatea ca persoanele suspecte de afecțiuni oncologice să se prezinte pentru a-și efectua investigațiile necesare depistării afecțiunii oncologice, precum și care sunt aceste modalități puse la dispoziție, în contextul pandemiei Covid-19;**
<http://www.avp.ro/rec/doc29.pdf>

În urma unei sesizări din oficiu referitoare la pacienții oncologici externți din spitale de stat și trimiși acasă, uneori fără tratament, Avocatul Poporului a efectuat demersuri la Ministerul Sănătății, care a comunicat unele informații generale referitoare la evaluarea, monitorizarea și tratarea tuturor categoriilor de persoane, indiferent de diagnostic.

Întrucât Ministerul Sănătății nu a comunicat un anumit cadru legal aplicabil la nivel național, fiind luate doar măsuri generale cu caracter de recomandare care pot conduce la disfuncționalități în cadrul unităților sanitare privind protecția persoanelor suspecte de afecțiuni oncologice sau care trebuie să își continue aceste tratamente, în contextul continuității pandemiei COVID-19, s-a revenit cu o nouă solicitare la ministrul sănătății.

În acest context, Avocatul Poporului a solicitat să se comunice care este cadrul legal prin care se instituie măsurile de protecție a bolnavilor cu afecțiuni oncologice, care în mod obligatoriu trebuie să se prezinte pentru a-și desfășura tratamentele necesare, dar și dacă există posibilitatea ca persoanele suspecte de afecțiuni oncologice să se prezinte pentru a efectua investigațiile necesare depistării acestor afecțiuni, precum și care sunt modalitățile puse la dispoziție, în contextul pandemiei COVID-19.

Răspuns Ministerul Sănătății

Din răspunsul Ministerului Sănătății au reieșit următoarele:

- potrivit Ordinului ministrului sănătății nr. 555/2020, s-au redus cu până la 80% internările programate, precum intervențiile chirurgicale programate pentru pacienții cronici în unitățile sanitare cu paturi din centrele universitare și până la 50% față de

luna februarie activitatea din ambulatorii, cu excepția pacienților cronici sau femeilor însărcinate care necesită intervenții diagnostice sau terapeutice, a căror temporizare poate duce la reducerea șanselor de supraviețuire. În acest sens, unitățile sanitare vor lua măsuri în conformitate cu reglementările în vigoare pentru a preveni răspândirea infecției cu COVID-19;

- toate unitățile sanitare din sistemul public și privat au obligația asigurării acordării îngrijirilor medicale tuturor pacienților. Refuzul asigurării acordării îngrijirilor medicale conform atribuțiilor specifice se sancționează conform prevederilor legale;

◦ pe toată perioada stării de urgență au fost suspendate internările pentru intervenții chirurgicale, alte tratamente și investigații medicale care nu au reprezentat o urgență și au putut fi reprogramate, din toate unitățile sanitare cu paturi, publice și private, precum și consultațiile și tratamentele care s-au putut reprograma, în toate structurile ambulatorii, atât publice, cât și private. Potrivit acestora, interdicțiile nu au fost aplicabile în mod absolut și automat, ci pe baza analizei medicului curant de specialitate;

◦ având în vedere standardizarea tipurilor de tratament în patologia oncologică, a căror temporizare poate conduce spre un pronostic rezervat, decizia de continuare/întrerupere a curelor de chimioterapie și radioterapie aflate în curs fiind la latitudinea medicilor curanți, care au luat decizia în funcție de riscul de infecție cu virusul SARS-COV-2, și beneficiile aduse bolnavului de continuarea administrării terapiei oncologice, ținând cont că interdicțiile nu au fost aplicabile pacienților cu afecțiuni oncologice cronice.

Răspuns Ministerul Sănătății – Direcția Generală de Asistență Medicală și Sănătate Publică

Direcția Generală de Asistență Medicală și Sănătate Publică ne-a comunicat următoarele:

- furnizorii de servicii medicale aflați în relație contractuală cu casele de asigurări de

sănătate au obligația de a lua toate măsurile, pe perioada stării de urgență pentru a asigura o corectă evaluare, monitorizare și tratare a tuturor categoriilor de persoane, indiferent de diagnostic, iar în timpul tratării acestea să fie monitorizate și din perspectiva COVID-19, în vederea limitării extinderii pandemiei; pe site-ul Ministerului Sănătății, sunt publicate recomandările Societății Naționale de Oncologie Medicală din România privind măsurile de protecție a bolnavilor oncologici care trebuie să se prezinte la medic;

- pentru reducerea aglomerării în serviciile de oncologie, pacienții care necesită exclusiv îngrijiri paliative vor fi îndrumați către alte unități medicale. În cazul în care există doar un singur serviciu de oncologie județean, cu sprijinul DSP, vor fi identificate spitalele/secțiile de suport din teritoriu unde pot fi direcționați pacienții care au nevoie exclusivă de îngrijiri paliative;

- în ceea ce privește evitarea virusului și scurtarea timpului în sălile de așteptare (consultație), toți pacienții oncologici trebuie să poarte măști în sălile de așteptare, puse la dispoziție de unitățile sanitare; se păstrează 2 metri distanță minim, între pacienți; se programează pacienții la intervale de 20-30 minute (unde este posibil) și recoltarea analizelor să fie făcută etapizat, pe ore; evitarea contactului cu personalul medical atunci când nu este absolut necesar etc.;

- se vor reduce procedurile birocratice excesive, asociate activității medicale, care sunt consumatoare de timp și care împiedică internarea și externarea operativă.

► **Solicitare privind luarea de măsuri urgente față de situația dramatică de la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Dărmănești;**
<http://www.avp.ro/rec/doc28.pdf>

Avocatul Poporului a luat act de situația de la Centrul de Recuperare Neuropsihiatrică Dărmănești, județul Bacău, după ce mai

multe persoane, atât din rândul beneficiarilor, cât și dintre angajați, au fost transportate la spital după ce s-au infectat cu noul coronavirus. Cele trei asistente medicale aflate în tură au fost transportate la spital, iar centrul a rămas cu un singur cadru medical. În lipsa asistentelor, cei 61 de beneficiari aflați acolo erau tratați de persoane fără calificare: contabil, administrator, muncitor necalificat, la indicațiile singurului medic aflat în tură.

Conducerea Centrului Neuropsihiatric din Dărmănești a declarat că nu a solicitat testarea beneficiarilor, deoarece i-a bănuțit pe aceștia că mimează o eventuală afecțiune.

La data de 12 mai 2020, în Centru se afla un număr de 41 de beneficiari confirmați pozitiv cu virusul SARS-CoV2, care sunt supravegheați de 4 salariați și 20 de beneficiari confirmați negativ cu un singur terapeut ocupațional, astfel că în lipsa personalului de specialitate, crizele psihomotorii și alte episoade de agitație specifice diagnosticelor psihice nu pot fi gestionate, personalul fiind extrem de puțin și epuizat din toate punctele de vedere.

Situația expusă mai sus nu este singulară, instituția Avocatul Poporului sesizându-se și în alte două cazuri, respectiv Centrul de Recuperare a Persoanelor cu Handicap Păstrăveni și Centrul de Recuperare a Copiilor cu Dizabilități Piatra Neamț unde, de asemenea, Direcția de Sănătate Publică Neamț și Instituția Prefectului Județului Neamț nu au luat măsuri de gestionare corespunzătoare a aspectelor sesizate.

Avocatul Poporului a solicitat ministrului sănătății și ministrului muncii și protecției sociale, luarea tuturor măsurilor care se impun în vederea asigurării condițiilor impuse de legislația în domeniu, atât pentru beneficiari, cât și pentru salariați, dar și pentru asigurarea respectării drepturilor acestora, formularea unui punct de vedere cu privire la măsurile pe care le au în vedere pentru perioada ulterioară încetării stării de urgență pe teritoriul României, în vederea respectării dreptului la ocrotirea sănătății și la protecție socială al categoriei persoanelor

cu dizabilități aflate în îngrijire instituționalizată.

Răspuns Direcția de Sănătate Publică Bacău

Din răspunsul Direcției de Sănătate Publică Bacău reies următoarele:

◦ în urma apariției focarului de colectivitate COVID-19 la nivelul Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Dărmănești, Compartimentul Supraveghere și Control Boli Transmisibile din cadrul Direcției de Sănătate Publică a Județului Bacău a efectuat ancheta epidemiologică în cauză, prezentând următoarele concluzii (la data de 24.05.2020):

- focar COVID-19 de colectivitate (focar cu 107 cazuri), cu debut în comunitate, evoluție ulterioară în centru și extindere în familie: 55 cazuri la beneficiari (7 cazuri simptomatice + 49 cazuri asimptomatice), 50 cazuri la personal (25 cazuri simptomatice + 25 asimptomatice) și 2 cazuri simptomatice - extindere în familie;

- au fost testate 92 persoane în 03.05.2020 (62 beneficiari și 30 personal = 50% personal) și 8 cadre din personal în 10.05.2020, urmând alte testări și în: 11, 16, 19 mai 2020;

- în 20.05.2020 au fost testate toate persoanele din centru care au avut rezultat negativ la testările anterioare (16 beneficiari pozitivi în 03.05.2020 și negativi în 16.05.2020, 16 beneficiari negativi în 03.05.2020 și 11 personal din jumătatea de personal necarantinată, aflată la domiciliu) și 2 teste la 2 beneficiari cu câte două probe negative anterior în urma testărilor au fost depistate încă 5 cazuri noi, două la beneficiari și trei la personal;

- în 21.05.2020, s-a stabilit mutarea temporară într-un alt centru (clădire distinctă), cu același profil al beneficiarilor cu două teste negative, a externărilor beneficiari vindecați într-o altă locație, internarea beneficiarilor și personalului asimptomatic în vederea efectuării curățeniei și dezinfecției în centru; ulterior personalul și beneficiarii negativi se vor reîntoarce, mai puțin personalul carantinat la acest moment care va intra în autoizolare

împreună cu familia, în baza statutului de contact cazuri confirmate;

◦ pe toată perioada manifestării focarului COVID-19, Direcția de Sănătate Publică a Județului Bacău a ținut legătura cu reprezentanții centrului pentru a identifica și soluționa toate problemele legate de acordarea asistenței medicale și desfășurarea activității specifice la nivelul unității: izolarea beneficiarilor confirmați pozitiv de beneficiarii care au ieșit negativ la test; personalul medical testat pozitiv inițial a fost cazat separat de personalul negativ; propunerile privind izolarea beneficiarilor și a personalului angajat au fost verificate de reprezentanții Serviciului de Control în Sănătate Publică din cadrul Direcției de Sănătate Publică Bacău; identificarea unui medic din specialitatea pneumoftiziologie, pentru a sprijini activitatea medicală la nivelul centrului (au fost consultați de un pneumolog și s-a decis internarea unui membru al personalului); acesta a efectuat consultații medicale pentru toate persoanele aflate în centru, precum și alte servicii medicale; identificarea unui medic din specialitatea boli infecțioase, pentru a sprijini activitatea medicală la nivelul centrului; testările ulterioare ale pozitivilor asimptomatici (beneficiari + personal) vor fi efectuate funcție de recomandările medicului infecționist.

◦ în 23.05.2020, întreg personalul și toți beneficiarii testați pozitiv, asimptomatici, care mai erau prezenți în Centru au fost internați și astfel, măsura carantinării instituită în 05.05.2020 pentru beneficiari și personal și-a pierdut valabilitatea;

◦ în 24.05.2020, s-au desfășurat acțiuni de curățenie și dezinfecție la nivelul tuturor spațiilor din centru; după aerisire, personalul și beneficiarii testați negativ urmând a fi readuși în centru, iar pe parcursul externării celor testați pozitiv și aceștia să revină în centru.

► **Solicitare privind asigurarea unui cadru legal care să readapteze măsurile de prevenire și combatere a răspândirii Covid-19, pentru persoane aflate în**

centre de tip rezidențial (beneficiarii și salariații centrelor);

<http://www.avp.ro/rec/doc31.pdf>

Începând cu data de 11 aprilie 2020 și până la data de 14 mai 2020, s-a aplicat măsura izolării preventive la locul de muncă, respectiv a izolării preventive la domiciliu, prevăzută la art. 10 în Ordonanța militară nr. 8/2020. Odată cu aplicarea măsurii de izolare preventivă la locul de muncă a salariaților s-a impus restricționarea tuturor intrărilor și ieșirilor în/din unitate, conform art. 10 alin. (7) din Ordonanța militară nr. 8/2020. De la data de 15 mai 2020, nu mai există nicio reglementare care să impună izolare preventivă la locul de muncă, Ordonanța militară nr. 8/2020 încetându-și aplicabilitatea.

Având în vedere că neadoptarea de măsuri necesare pentru sprijinirea persoanelor vârstnice din centre de îngrijire ar avea un impact deosebit de grav, în principal asupra dreptului la viață și, în subsidiar, asupra dreptului la sănătate, Avocatul Poporului a solicitat ministrului sănătății și ministrului muncii și protecției sociale, examinarea situației și comunicarea următoarelor informații:

- dacă se are în vedere asigurarea unui cadru legal care să readapteze măsurile de prevenire și combatere a răspândirii COVID-19, pentru persoane aflate în centre de tip rezidențial (beneficiarii și salariații centrelor);
- în situația în care încetează măsura izolării preventive a salariaților, ce măsuri se aplică/se iau pentru personalul care a asigurat activitatea din afara unității (de ex. șoferii) și cei care au fost în concediu de odihnă, ținând cont că aceștia nu au fost testați COVID-19; în cazul în care dispoziția din proiectul de lege privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, și anume „conducătorii centrelor rezidențiale de îngrijire și asistență a persoanelor vârstnice (...) au obligația de a asigura măsurile de continuitate a activității pe durata stării de alertă având dreptul să stabilească

programul de lucru al angajaților, în condițiile legii ” va fi adoptată, dacă se are în vedere emiterea de acte subsecvente prin care să reglementeze finanțarea menținerii măsurilor de izolare preventivă (măsuri care implică acoperirea cheltuielilor pentru cazare și masă pentru salariați) sau inițierea unui program de lucru prin care angajaților să le fie respectate dispozițiile art. 116 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, potrivit cărora „modul concret de stabilire a programului de lucru inegal în cadrul săptămânii de lucru de 40 de ore; în cadrul săptămânii de lucru comprimate va fi negociat prin contractul colectiv de muncă la nivelul angajatorului sau, în absența acestuia, va fi prevăzut în regulamentul intern”.

Răspuns Ministerul Sănătății

Ministerul Sănătății ne-a informat că atât personalul angajat, cât și persoanele internate sunt incluse în algoritmul de testare în continuare, Testarea prin RT-PCR este recunoscută ca metodă de confirmare pentru COVID-19 la nivel mondial, inclusiv european și este inclusă în definițiile de caz pentru COVID-19, la recomandarea OMS și ECDC.

Totodată, se menționează că în conformitate cu prevederile art. 19 din Legea nr. 55/2020, conducătorii centrelor rezidențiale de îngrijire și asistență a persoanelor vârstnice, centrelor rezidențiale pentru copii și adulți, cu și fără dizabilități, precum și pentru alte categorii vulnerabile, prevăzute în Nomenclatorul serviciilor sociale, precum și în regulamentele-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale, au obligația de a asigura măsurile de continuitate a activității pe durata stării de alertă, având dreptul să stabilească programul de lucru al angajaților, în condițiile legii.

Referitor la strategia de prevenire a infecției cu SARS-CoV-2 pentru personalul medical, aceasta este reprezentată de respectarea precauțiilor universale care implică purtarea corectă a echipamentului personal de protecție (inclusiv echipare-

dezechipare) și igiena corectă a mâinilor în cei 5 pași.

- **29 mai 2020**

► **Solicitare privind restrângerea accesului pacienților cu boli cronice în spitale desemnate suport Covid-19 prin ordine de ministru, fundamentate pe prevederile Decretului nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, respectiv ale Decretului nr. 240/2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României;**
<http://www.avp.ro/rec/doc33.pdf>

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu întrucât, odată cu declanșarea pandemiei de COVID-19, accesul în spitale al pacienților cu boli cronice a fost restrâns. Ordinul ministrului sănătății nr. 753 din 7 mai 2020 pentru modificarea Ordinului ministrului sănătății nr. 555/2020 era fundamentat pe prevederile Decretului nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României și ale Decretului nr. 240/2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României; prevederile art. 16 alin. (1) lit. a) și b) și ale art. 25 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, măsurile instituite prin Ordinul 753/2020 nu sunt legale, în condițiile în care starea de urgență a încetat.

Avocatul Poporului a considerat că nu se mai justifică îngrădirea accesului pacienților în spitalele desemnate suport Covid-19, întrucât există mai mulți pacienți cu boli cronice grave pentru care urgența este imperioasă, pacienți care necesită proceduri medicale complexe, care nu se pot realiza decât în spital și a solicitat ministrului sănătății comunicarea măsurilor dispuse pentru a permite reluarea activității acestor spitale.

Răspuns -

- **5 iunie 2020**

► **Recomandarea nr. 116/2020, adresată ministrului sănătății;**
http://www.avp.ro/recomandari2020/recomandare116_2020.pdf

Avocatul Poporului a primit mai multe petiții de la pacienți, aparținători ai acestora, dar și de la organizații ale pacienților, prin care aceștia și-au exprimat nemulțumirea față de interzicerea accesului în spitale pentru efectuarea procedurilor medicale complexe ce nu pot fi realizate decât în unități spitalicești.

Avocatul Poporului a întreprins demersuri încă din 13 mai 2020, arătând la acel moment Ministerului Sănătății că nu se mai justifică îngrădirea accesului pacienților în spitalele desemnate suport COVID-19, întrucât există mai mulți pacienți cu boli cronice grave pentru care urgența este imperioasă, pacienți care necesită proceduri medicale complexe, care nu se pot realiza decât în spital.

Deși apariția Ordinului nr. 961 din 29 mai 2020 prevede faptul că după încetarea stării de urgență, în funcție de evoluția epidemiologică locală, se pot relua internările și intervențiile chirurgicale programate, precum și activitatea din ambulatorii, situația rămâne neschimbată în multe unități sanitare. Acest fapt duce la agravarea stării de sănătate a multor persoane, și chiar la pierderi de vieți omenești.

În context, Avocatul Poporului a emis o Recomandare în care a solicitat Ministerului Sănătății, emiterea în regim de urgență, a unei circulare către toate spitalele suport COVID-19, în sensul în care acestea să reia internările și intervențiile chirurgicale programate, precum și activitatea din ambulatorii, în condiții de siguranță, respectându-se astfel, dreptul la ocrotirea sănătății pacienților.

Răspuns -

- **10 iunie 2020**

► **Solicitare privind analiza oportunității modificării Ordinului nr. 4267/841/2020, în sensul renunțării la utilizarea tunelurilor de dezinfecție;**
<http://www.avp.ro/rec/doc36.pdf>

Potrivit art. 5 din Ordinul comun al ministerului educației și cercetării și al ministrului sănătății nr. 4267/841/2020 pentru stabilirea unor măsuri de prevenire și combatere a îmbolnăvirilor cu SARS-CoV-2 în unitățile/instituțiile de învățământ, instituțiile publice și toate structurile aflate în subordonarea sau coordonarea Ministerului Educației și Cercetării prevede că unitățile de învățământ în colaborare cu autoritățile publice locale pot lua și alte măsuri suplimentare pentru prevenirea și combaterea infectării cu SARS-CoV-2 (instalarea de tuneluri de dezinfecție, lavoare suplimentare pentru spălarea mâinilor, măsuri privind siguranța elevilor pe traseul de la unitatea de învățământ la domiciliu și retur etc.).

Urmare a acestui fapt, potrivit numeroaselor articole de presă publicate pe acest subiect, zeci de școli au instalat astfel de tuneluri, aspect de natură a pune în pericol atât sănătatea elevilor, cât și a personalului didactic și auxiliar.

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a solicitat ministrului sănătății și ministrului educației naționale, analiza oportunității modificării Ordinului nr. 4267/841/2020, în sensul renunțării la utilizarea tunelurilor de dezinfecție.

Răspuns -

- **12 iunie 2020**

► **Recomandarea nr. 119/2020 referitoare la respectarea dispozițiilor art. 16 din Constituția României, privind egalitatea în drepturi și art. 32 din Constituția României privind dreptul la învățătură;**
http://www.avp.ro/recomandari2020/recomandare119_2020.pdf

Avocatul Poporului a apreciat că interzicerea accesului elevilor care depășesc nivelul temperaturii corporale permise, 37,3⁰C, are ca efect încălcarea

dreptului la educație, în condiții egale, al elevilor care ar urma să fie excluși de la examenele de evaluare națională și bacalaureat, afectând astfel rezultatele acestora pentru accesul la studiile liceale sau universitare.

Astfel, a solicitat Ministerului Educației și Cercetării și Ministerului Sănătății:

- identificarea și dispunerea, în regim de urgență, a tuturor măsurilor care se impun în vederea asigurării dreptului la educație în condiții de egalitate, în contextul prevenirii răspândirii SARS-CoV-2;

- eliminarea prevederilor discriminatorii din actul normativ criticat și permiterea accesului candidaților, în condiții de egalitate, la examene în sesiunile regulate din calendarul de desfășurare a evaluării naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a, în anul școlar 2019-2020 și din calendarul examenului de bacalaureat național – 2020.

Răspuns Ministerul Sănătății

Ministerul Sănătății a făcut următoarele precizări:

- elevii aflați în izolare/confirmați pozitiv cu noul coronavirus vor susține probele pentru Evaluarea Națională și Bacalaureat conform unei proceduri speciale, în perioada 22 iunie-4 iulie și 29 iunie-12 iulie. La această etapă vor participa doar absolvenții care au avut temperatura peste maximul admis, au fost în izolare, carantină, au afecțiuni cronice care pot crește receptivitatea sau severitatea afecțiunii în contextul pandemiei, sunt spitalizați/internați, în prima etapă a examenelor naționale, pentru diverse afecțiuni;

- în zilele probelor de examen, la intrarea în centrul de examen/unitatea de învățământ, cadrele medicale vor efectua triajul epidemiologic al elevilor;

- măsura privind termoscanneră cu pragul temperaturii de 37,3⁰C este o referință indicată de Organizația Mondială a Sănătății, iar organizarea sub procedură specială a Evaluării Naționale și a Bacalaureatului reprezintă măsuri de combatere a discriminării.

- **17 iunie 2020**

► **Solicitare privind reglementarea expresă de asigurare a finanțării testării COVID-19 a tuturor angajaților și a beneficiarilor din serviciile sociale de tip rezidențial prin Programul Național de Sănătate Publică;**
<http://www.avp.ro/rec/doc51.pdf>

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu referitor la disfuncțiile și dificultățile apărute în procesul de testare a personalului și beneficiarilor din centrele rezidențiale reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale și în aplicarea art. 50 alin. (1) din Decretul nr. 240/2020 privind prelungirea stării de urgență în România.

Prevenirea infectării cu SARS-CoV-2 a persoanelor vulnerabile din centrele sociale rezidențiale reprezintă o problemă de sănătate publică națională, motiv pentru care este necesară o reglementare expresă de asigurare a finanțării testării COVID-19 a tuturor angajaților și a beneficiarilor din serviciile sociale de tip rezidențial prin Programul Național de Sănătate Publică.

În acest sens, a solicitat identificarea unei soluții optime de reglementare a acestei situații, ținând cont de toate tipurile de servicii rezidențiale aflate în subordinea/coordonarea direcțiilor generale de asistență socială.

Răspuns -

- **18 iunie 2020**

► **Recomandarea nr. 125 din 18 iunie 2020 privind obligativitatea internării persoanelor asimptomatice depistate pozitiv cu COVID-19;**
http://www.avp.ro/recomandari2020/recomandare125_2020.pdf

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu urmare unor articole apărute în mass-media în legătură cu situația juridică a persoanelor infectate și internate în spitale pe perioada pandemiei COVID-19. Inițial, internările obligatorii s-au dispus pe baza Ordinului

ministrului sănătății 414 din 11 martie 2020. Ulterior, acesta a fost înlocuit de Ordinul ministrului sănătății nr. 622 din 14 aprilie 2020, potrivit căruia „se instituie măsura de carantină la domiciliu (...), numai în situația în care spațiul permite carantina individuală sau în condiții de separare completă de restul locatarilor din același domiciliu, pe bază de declarație pe propria răspundere”, inclusiv pentru „persoanele asimptomatice confirmate cu coronavirus (COVID-19)”(s.n.).

După numai o zi, acesta a fost modificat prin Ordinul nr. 629 din 16 aprilie 2020 care a exclus categoria persoanelor asimptomatice confirmate cu coronavirus dintre cele pentru care se instituie carantina la domiciliu, practic revenindu-se la internarea obligatorie a persoanelor care nu prezintă simptome, împotriva voinței lor și care au posibilitatea autoizolării la domiciliu.

În același timp însă, Avocatul Poporului a întreprins mai multe demersuri scrise la Ministerul Sănătății, solicitând examinarea situației create și renunțarea la obligativitatea internării și menținerii în spital a persoanelor depistate pozitiv cu COVID-19 asimptomatice. În răspunsurile primite, Ministerul Sănătății ne-a informat în legătură cu actele normative elaborate în contextul epidemiologic actual, menite să reglementeze modalitatea de instituire a măsurilor de carantină și de izolare la domiciliu a persoanelor confirmate pozitiv cu COVID-19, inclusiv cele asimptomatice, fără însă a reveni asupra ordinului care obligă la internarea persoanelor asimptomatice.

La nivel internațional, din informațiile comunicate pe site-ul oficial al Organizației Mondiale a Sănătății, rezultă că statele membre ale Uniunii Europene, cât și Marea Britanie și Elveția nu au luat măsura internării obligatorii a persoanelor confirmate pozitiv cu COVID-19, care sunt asimptomatice. De altfel, atât Organizația Mondială a Sănătății, cât și Centrul European de Prevenire și Control a Bolilor Infecțioase din cadrul Uniunii Europene

recomandă posibilitatea carantinării la domiciliu a persoanelor confirmate pozitiv cu COVID-19 care nu prezintă simptome sau reprezintă cazuri ușoare. Mai mult, ghidul privind criteriile de ieșire din izolare pentru pacienții COVID-19, actualizat pe data de 17 iunie 2020, prevede externarea pacienților după un număr maxim de 10 zile, fără a mai fi necesară testarea persoanelor în cauză. (<https://www.who.int/news-room/commentaries/detail/criteria-for-releasing-covid-19-patients-from-isolation>). România este singurul stat din Uniunea Europeană care a internat obligatoriu și pe perioada stării de urgență și pe perioada stării de alertă, toate persoanele infectate, chiar dacă nu au prezentat simptome.

În acest context, Avocatul Poporului a recomandat ministrului sănătății:

- întreprinderea măsurilor necesare pentru asigurarea respectării prevederilor legale în vigoare referitoare la consimțământul pacienților, cu ocazia internării persoanelor depistate pozitiv cu COVID-19 în unități spitalicești;
- analiza cu maximă celeritate a necesității reglementării situației persoanelor asimptomatice depistate pozitiv cu COVID-19, ținând cont de recomandările forurilor internaționale;

Răspuns: Nu s-a primit răspuns, dar a fost emis Ordinul ministrului sănătății nr. 1137 din 23 iunie 2020, prin care pacienții asimptomatici care sunt pozitivi la testul de control pot fi externați după 10 zile, cu condiția izolării la domiciliu până la împlinirea celor 14 zile ale perioadei de izolare care decurge de la momentul internării (4 zile de la externare); pacienții asimptomatici care sunt negativi la testul de control pot fi externați după 10 zile, fără a fi necesară izolarea la domiciliu.

- **16 iulie 2020**

> Recomandarea nr. 133 din 16 iulie 2020, privind criza de Euthyrox existentă la nivel național, medicament necesar

bolnavilor de tiroidă;
http://www.avp.ro/rec/solicitare_16iulie2020.pdf

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, după ce în data de 25 martie 2020, Observatorul de Covasna a publicat un articol din care reiese că există o criză la nivel național de Euthyrox, un medicament necesar bolnavilor de tiroidă.

Țara noastră se situează pe zona endemică în cazul bolilor tiroidiene, numărul persoanelor cu probleme de tiroidă ridicându-se la aproximativ 738.000 de pacienți adulți cu hipotiridism, și 20.000 de copii (potrivit datelor citate de Ministerul Sănătății). Prin urmare, pentru mulți bolnavi care folosesc Euthyrox, lipsa acestui medicament de pe piață reprezintă o problemă deosebit de gravă. Euthyroxul este un medicament esențial pentru pacienții cu afecțiuni ale tiroidei. Or, bolnavi de tiroidă au început a semna lipsa medicamentului de care sunt dependenți încă din luna februarie 2020, reclamațiile crescând brusc în luna martie 2020.

În acest context, Avocatul Poporului a recomandat ministrului sănătății:

- să dispună măsurile necesare pentru prevenirea, identificarea rapidă și soluționarea crizelor de medicamente, respectiv pentru gestionarea eficientă a situației medicamentelor deficitare;
- să dispună măsurile care se impun pentru ca Sistemul electronic de raportare a stocurilor-SER, să fie unul funcțional, pentru a declanșa nivelul național de alertă și pentru a se putea proceda la luarea de măsuri adecvate în vederea preîntâmpinării lipsei de pe piață a medicamentelor;
- să procedeze la luarea măsurilor legale necesare pentru ca Mecanismul de preîntâmpinare a lipsei de pe piață a medicamentelor, descris în Ordinul ministrului sănătății nr. 269/2017, să devină funcțional;
- Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale să procedeze la identificarea și aplicarea sancțiunilor pentru nerespectarea obligației de serviciu public

conform legii în vigoare, atât la nivelul companiei care deține autorizația de punere pe piață, cât și la nivelul distribuitorilor angro, mai exact, respectarea obligației de asigurare de stocuri adecvate și continue care să acopere necesarul din respectivul medicament, pe tot cuprinsul țării, conform prevederilor art. 699 pct. 19 și art. 804 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată.

Răspuns -

- **21 iulie 2020**

► **Solicitare privind transmiterea bazei de date a Ministerului Sănătății către Ministerul Afacerilor Interne, respectiv comunicarea actului administrativ prin care se realizează transmiterea bazei de date;**

http://www.avp.ro/rec/solicitare_21iulie2020_3.pdf

Răspuns Ministerul Sănătății

Ministerul Sănătății ne-a comunicat că:

- la nivelul ministerului nu a fost identificată baza de date la care am făcut referire în adresa transmisă;
- Ministerul Sănătății nu deține informații referitoare la preconizarea transmiterii întregii baze de date a Ministerului Sănătății către Ministerul Afacerilor Interne.

Având în vedere răspunsul primit, s-a revenit la Ministerul Sănătății și s-au reiterat aspectele deja sesizate.

- **7 august 2020**

► **Solicitare privind analizarea oportunității modificării Ordinului nr. 1092/2020 în concordanță cu dispozițiile legii, în așa fel încât persoanele suspecte de COVID-19 care au stat în carantină o perioadă determinată, să poată beneficia de indemnizația de concediu medical în cuantum de 100%;**
https://www.avp.ro/rec/solicitare_7august2020_1.pdf

Potrivit unui articol publicat în revista Capital, în data de 1 iunie 2020, multe persoane au reclamat faptul că li s-a cerut

drept condiție pentru internare să-și facă înaintea testului pentru noul coronavirus, fapt considerat nu doar un abuz, dar și un pericol de izbucnire a unor noi focare, în condițiile în care nu toți își permit costurile testării pe cont propriu.

<https://www.capital.ro/abuzuri-in-spitalele-din-romania-cum-sunt-santajati-pacientii-la-internare.html>

Considerând că rezolvarea urgențelor medicale (altele decât cele generate de COVID-19), cât și internările programate sunt de maximă importanță pentru respectarea dreptului la sănătate al oamenilor, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a întreprins demersuri la Ministerul Sănătății.

Din răspunsul primit au rezultat următoarele:

- referitor la solicitarea efectuării testului RT-PCR, potrivit prevederilor Ordinului ministrului sănătății nr. 828/2020 cu modificările și completările ulterioare, la prezentarea în spital se realizează triajul tuturor persoanelor și, în funcție de simptomatologia prezentată, cazurile suspecte vor fi internate în zone speciale de izolare (zone-tampon), urmând a fi testate prin RT-PCR pentru infecția cu SARS-CoV-2, în zona-tampon vor primi toată asistența medicală necesară pentru afecțiunea/afecțiunile lor până la sosirea rezultatului acestui test. **Pacienții care în urma triajului nu au motiv să fie considerați cazuri suspecte pentru infecția cu SARS-CoV-2 vor fi internați în secțiile aferente patologiei pe care o prezintă, cu asigurarea unei distanțe de minimum 2 metri între pacienți;**

- începând din data de 15.05.2020 au fost reluate internările și intervențiile chirurgicale programate, precum și activitatea din ambulatorii, iar în ceea ce privește situația pacienților care nu sunt suspecți COVID-19, în urma triajului, aceștia vor fi internați în secțiile aferente patologiei fără RT-PCR. **Pacienții suspecți vor fi internați în zone speciale de izolare (zone-tampon), urmând a fi testați prin RT-PCR pentru infecția cu**

SARS-CoV-2, testări decontate unităților sanitare prin Programul Național de Boli Transmisibile Prioritare.

Așadar, persoanele care reprezintă urgențe medicale sau sunt programate pentru internare, nu trebuie să fie condiționate de efectuarea unui test COVID-19 în prealabil și de prezentarea rezultatului acestuia la internare, iar în situația în care o unitate spitalicească solicită unei persoane altceva, aceasta are inclusiv posibilitatea de se adresa instanței judecătorești.

Răspuns -

- **14 august 2020**

► **Solicitare privind analizarea oportunității organizării cu celeritate a examenului de specialitate pentru medicii care și-au finalizat rezidențiatul și așteaptă de mai mult de 5 luni participarea la acest examen pentru a dobândi drept de practică;** https://www.avp.ro/rec/solicitare_14august_2020_1.pdf

În contextul creșterii numărului persoanelor infectate cu noul coronavirus, presa a difuzat reportaje privind situația îngrijorătoare care se înregistrează la nivelul anumitor spitale, cum ar fi Spitalul Județean de Urgență Ploiești, dar și în alte spitale din țară, pe fondul lipsei personalului medical de specialitate („Situație tensionată la Secția de Terapie Intensivă de la Județean. Demersuri pentru menținerea celei de-a doua linii de gardă”, „Camionul ATI de la SJU Ploiești este deocamdată decorativ. Întrebări la care așteptăm răspunsuri în regim de urgență”), publicate pe pagina de internet a publicației Observatorulph.

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, fiind efectuate demersuri la Direcția de Sănătate Publică Prahova, dar și la Spitalul Județean de Urgență Ploiești.

Atât conducerea Direcției de Sănătate Publică Prahova, cât și cea a Spitalului Județean de Urgență Ploiești au avut un punct de vedere similar, din care reiese că printre dificultățile întâmpinate în asigurarea necesarului de cadre medicale, se regăsește suspendarea concursurilor

organizate pentru ocuparea posturilor vacante de medici, începând cu instituirea stării de urgență pe teritoriul României.

Având în vedere lipsa de medici specialiști cu care se confruntă spitalele din România, pe fondul actualei pandemii, dar și faptul că în luna martie 2020, potrivit informațiilor difuzate de presă, peste 700 de medici se înscriaseră la examenul de specialitate, examen anulat și care nu a mai fost organizat, în contextual existenței unităților sanitare care înregistrează deficit major de personal, dar și al creșterii semnificative a numărului pacienților care au nevoie de asistență medicală, organizarea cu celeritate a examenului de specialitate pentru medicii care și-au finalizat rezidențiatul, reprezintă un minim ajutor pentru personalul medical epuizat, care lucrează cu cazurile cele mai grave din secțiile ATI, dar și din restul secțiilor medicale.

Răspuns: Nu s-a primit răspuns, dar au fost stabilite datele examenelor de specialitate.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale:

- **6 aprilie 2020**

► **Solicitare privind informarea permanentă a Avocatului Poporului cu privire la evoluția situației în căminele/centrele pentru persoane vârstnice (eventuale suspiciuni sau cazuri confirmate de infectare cu Covid-19, procedura adoptată în astfel de situații);** <http://www.avp.ro/rec/doc9.pdf>

Având în vedere că Mecanismul Național de Prevenire monitorizează în mod regulat condițiile de viață și tratamentul aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție, în scopul consolidării protecției persoanelor private de libertate împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante și a exercitării fără discriminare a drepturilor și libertăților fundamentale ale acestora, precum și a faptului că, printre locurile supuse monitorizării MNP se află căminele/centrele pentru persoanele vârstnice, instituția Avocatul Poporului, a

solicitat ministrului muncii și protecției sociale să ne comunice următoarele:

- situația căminelor/centrelor pentru persoane vârstnice, publice și private (indicarea numărului total de cămine/centre, precum și a celor care și-au suspendat/încetat activitatea în perioada stării de urgență);
- situația beneficiarilor din căminele/centrele pentru persoane vârstnice (cu indicarea numărului beneficiarilor existenți la data decretării stării de urgență, a numărului beneficiarilor admiși și al celor pentru care s-a dispus încetarea serviciilor în perioada stării de urgență);
- măsurile întreprinse, în scopul protecției beneficiarilor împotriva contaminării cu COVID - 19 și pentru respectarea drepturilor fundamentale (dreptul la sănătate fizică și mentală, asigurarea igienei personale și a camerelor, condițiile de cazare - număr de paturi/cameră, asistența psihosocială, precum și informarea corespunzătoare a beneficiarilor cu privire la COVID-19, dificultăți întâmpinate în asigurarea unui tratament și a unor condiții de viață corespunzătoare pe perioada stării de urgență);
- situația deceselor survenite pe durata stării de urgență, cu indicarea următoarelor aspecte: diagnosticele medicale ale beneficiarilor, cauzele deceselor, cine a constatat decesul (medicul căminului/centrului, medicul de ambulanță), locul unde s-a produs decesul, dacă a fost efectuată autopsie medico-legală;
- eventuale sincope în asigurarea asistenței medicale (apeluri la 112 și soluționarea acestora, prezentarea la consulturi medicale, asigurarea tratamentului necesar etc.);
- măsurile întreprinse pentru asigurarea legăturii beneficiarilor cu familia sau cu alte persoane relevante pentru aceștia;
- măsurile luate cu privire la personal (conștientizarea angajaților cu privire la necesitatea anunțării medicului de familie și a angajatorului în eventualitatea apariției

simptomelor specifice unei infecții cu COVID-19 sau altora similare unei infecții respiratorii, numărul personalului angajat aflat în izolare sau carantină, demisii ale personalului angajat pe perioada stării de urgență, noi angajări în această perioadă, strategii de protejare a personalului etc).

De asemenea, am solicitat să dispună măsurile necesare pentru informarea permanentă a Avocatului Poporului cu privire la evoluția situației în căminele/centrele pentru persoane vârstnice (eventuale suspiciuni sau cazuri confirmate de infectări cu COVID-19, procedura adoptată în astfel de situații).

Răspuns -

- **30 aprilie 2020**

► **Solicitare privind includerea bolii Covid-19 în grupa bolilor infectocontagioase din grupa A, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 1186/2020, și, în consecință, asigurării să beneficieze de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă plătită în procent de 100% - sesizare din oficiu a Avocatului Poporului;**
<http://www.avp.ro/rec/doc24.pdf>

Răspuns -

- **12 mai 2020**

► **Solicitare privind prelungirea valabilității certificatelor de încadrare în grad de handicap;**
<http://www.avp.ro/rec/doc26.pdf>

Având în vedere încetarea valabilității certificatele de încadrare în grad și tip de handicap, eliberate de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap la data încetării stării de urgență (prevederile art. 39 din Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, coroborate cu ale art. 58 din Anexa nr. I din 14 aprilie 2020 la Decretul nr. 240/2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României, prevăd că certificatele de încadrare a copilului într-un grad de handicap și atestatele de asistent maternal eliberate de comisia pentru protecția copilului, precum și certificatele

de încadrare în grad și tip de handicap eliberate de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, a căror valabilitate expiră în perioada stării de urgență declarată, își prelungesc valabilitatea până la încetarea stării de urgență), Avocatul Poporului a solicitat ministrului muncii și protecției sociale, elaborarea unui act normativ care să reglementeze situația persoanelor cu handicap în sensul prelungirii termenului de valabilitate a certificatelor de încadrare în grad de handicap.

Răspuns Ministerul Muncii și Protecției Sociale - Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții

Ministerul Muncii și Protecției Sociale a elaborat prin Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, o dispoziție legală menită să asigure continuitate certificatelor de încadrare în grad de handicap și implicit continuitatea asigurării drepturilor care decurg din acest document.

Astfel, conform prevederilor art. 6 alin. (3) din Ordonanța de urgență nr. 70/2020, se menține pentru o perioadă de 60 de zile de la încetarea stării de urgență, valabilitatea următoarelor documente: certificatele de încadrare a copilului într-un grad de handicap, eliberate de comisia pentru protecția copilului; certificatele de încadrare în grad și tip de handicap, eliberate de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap; atestatele de asistent maternal, eliberate de comisia pentru protecția copilului și atestatele de persoană sau familie aptă să adopte, eliberate de direcția generală de asistență socială și protecția copilului.

• 13 mai 2020

► Solicitare privind luarea de măsuri urgente față de situația dramatică de la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Dărmănești;

<http://www.avp.ro/rec/doc27.pdf>

Răspuns Ministerul Muncii și Protecției Sociale - Autoritatea Națională pentru

Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții

Din răspunsul Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții reies următoarele:

- în data de 21.04.2020, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău a solicitat Direcției de Sănătate Publică Județeană Bacău testarea personalului în vederea prevenirii infectării beneficiarilor din centru cu noul virus;

- în data de 3 mai 2020, reprezentanții Direcției de Sănătate Publică au testat salariații și personalul din cadrul centrului, 43 de beneficiari și 20 salariați fiind depistați pozitiv;

- în data de 05.05.2020, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău a solicitat Direcției de Sănătate Publică Județeană Bacău, internarea beneficiarilor infectați cu COVID-19 din centru în unități medicale specializate, întrucât personalul medical existent în unitate nu este calificat a oferi asistență în cazul bolilor infecțioase;

- deși, în nenumărate rânduri, s-a adus la cunoștință conducerii Direcției de Sănătate Publică Bacău faptul că se află în imposibilitatea de a detașa personal de specialitate din alte centre rezidențiale, întrucât toată resursa umană se află, fie în izolare preventivă la locul de muncă, fie la domiciliu, DSP Bacău a solicitat „desemnarea de personal din personalul aparținând altor centre cu același specific de activitate”; DSP Bacău a adus la cunoștința DGASPC Bacău faptul că nu are atribuții în asigurarea asistenței medicale în centrele socio-medicale, recomandând, repetitiv, detașarea personalului din alte centre; DGASPC Bacău a solicitat din nou, DSP Bacău să procedeze la internarea în regim de urgență a beneficiarilor infectați cu COVID-19 în unități medicale specializate pentru a putea beneficia de tratament medical corespunzător;

- Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții s-a autosesizat și a solicitat Consiliului Județean Bacău, respectiv Instituției

Prefectului Bacău luarea tuturor măsurilor care se impun pentru remedierea situației din această instituție și asigurarea aceluiași tratament atât pentru beneficiarii din centrele rezidențiale, cât și pentru personalul acestora, respectiv asigurarea unui tratament medical corespunzător.

► **Solicitare privind asigurarea unui cadru legal care să readapteze măsurile de prevenire și combatere a răspândirii Covid-19, pentru persoane aflate în centre de tip rezidențial (beneficiarii și salariații centrelor);**

<http://www.avp.ro/rec/doc30.pdf>

Răspuns Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Răspuns Inspekția Muncii

Ministerul Muncii și Protecției Sociale a înaintat solicitarea spre competență soluționare Inspekției Muncii.

În răspunsul primit în cursul lunii iulie 2020, Inspekția Muncii ne-a comunicat că măsurile de prevenire și combatere a răspândirii COVID-19, pentru persoanele aflate în centrele de tip rezidențial (beneficiarii și salariații centrelor) sunt reglementate de prevederile Legii nr. 55/2020, respectiv ale Hotărârii Guvernului nr. 476/2020.

• **29 mai 2020**

► **Solicitare privind formularea unui punct de vedere legat de modul de aplicare a dispozițiilor art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2020 pentru stabilirea unor măsuri suplimentare în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2; <http://www.avp.ro/rec/doc35.pdf>**

Conform dispozițiilor art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2020, drepturile salariale ale personalului din centrele rezidențiale izolat la locul de muncă se acordă, indiferent de timpul efectiv lucrat, la nivelul celor avute în luna anterioară decretării stării de urgență. Aplicarea acestor dispoziții ar putea genera

o încălcare a prevederilor art. 41 din Constituție, privind dreptul la muncă și la protecția socială a muncii, întrucât personalul care deși în luna martie și aprilie 2020 a efectuat muncă de noapte și muncă pe perioada de repaus săptămânal peste nivelul efectuat în luna februarie 2020, nu va fi plătit corespunzător muncii prestate, potrivit prevederilor legale menționate.

Astfel, este posibil ca în luna anterioară decretării stării de urgență (februarie 2020), lună scurtă, respectivul salariat să nu fi efectuat muncă de noapte, sau să fi efectuat un număr redus de ore, sau să fi fost în concediu medical/de odihnă, iar prin aplicarea prevederilor art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2020, drepturile salariale vor fi acordate fără a se ține cont de timpul efectiv lucrat.

În aceste condiții, am solicitat ministrului muncii și protecției sociale să ne comunice dacă au fost transmise autorităților în cauză lămuriri, precizări legate de o aplicare unitară a prevederilor legale menționate în sesizare.

Răspuns Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Din răspunsul Ministerului Muncii și Protecției Sociale reies următoarele:

◦ s-a solicitat Inspekției Muncii un punct de vedere avizat și unitar pe această temă, ulterior fiind transmise o serie de precizări privind regimul de muncă al angajaților centrelor rezidențiale în contextul aplicării prevederilor Ordonanței Militare nr. 8/2020;

◦ personalul aflat în izolare preventivă la locul de muncă va prelua, în cele 14 zile și sarcinile de serviciu ale personalului aflat, în aceeași perioadă de timp, în izolare preventivă la domiciliu, durata timpului zilnic de muncă va depăși 8 ore/zi, aceștia prestând, în cele două săptămâni în care se află în centru, orele de muncă aferente unei luni;

◦ perioada în care personalul centrului se află în izolare la domiciliu nu poate fi pontată ca timp de muncă, ci va fi evidențiată ca atare, respectiv, izolare preventivă la domiciliu (recuperare), fapt ce

nu va afecta drepturile salariaților izvorâte din raportul de muncă;

- prin urmare, în situația prezentată, salariații prevăzuți la art. 10 din Ordonanța Militară nr. 8/2020 au dreptul la veniturile salariale care includ și orele prestate în zilele de sărbători legale/repaus săptămânal, spor pentru munca în ture sau spor pentru munca de noapte și nu la venitul efectiv realizat din luna anterioară decretării stării de urgență care poate fi diminuat în situația în care salariatul s-a aflat în concediu pentru incapacitate temporară de muncă, concediu de odihnă etc.

- **19 iunie 2020**

► **Solicitare adresată ministrului muncii și protecției sociale referitoare la situația salarială a angajaților din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu; fundamentarea fondurilor necesare finanțării serviciilor sociale din sistemul de protecție a copilului, a centrelor publice pentru persoane adulte cu handicap și a căminelor pentru persoane vârstnice;**

<http://www.avp.ro/rec/doc52.pdf>

Președintele Sindicatului Protecția Copilului Giurgiu ne-a sesizat cu privire la faptul că din cauza lipsei fondurilor bănești, salariile angajaților Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu nu mai pot fi achitate începând cu luna mai 2020.

Având în vedere situația cu care se confruntă aproximativ 1000 de salariați din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu, am solicitat comunicarea unui punct de vedere cu privire la această situație.

Răspuns -

Ministerul Educației și Cercetării:

- **24 aprilie 2020**

► **Solicitare adresată ministerului educației și cercetării privind clarificarea mai multor aspecte privind**

interpretarea și aplicarea Ordinului nr. 4135/2020;

Avocatul Poporului a primit mai multe petiții în care au fost exprimate temeri referitoare la desfășurarea actului de predare-învățare-evaluare în mediul online, astfel cum este acesta reglementat prin Ordinul MEC nr. 4135/2020, dar și aspecte care vizează lipsa infrastructurii necesare desfășurării cursurilor, atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice.

Avocatul Poporului a solicitat ministrului educației și cercetării clarificări privind următoarele aspecte:

- Care este orizontul de timp în care se vor efectua activitățile de formare și webinarile recomandate de către Ministerul Educației și Cercetării, ISJ/ISMB și conducerea unității de învățământ și modalitatea concretă în care vor avea loc? Există în bugetul Ministerului Educației și Cercetării fonduri pentru astfel de cursuri de pregătire a tuturor cadrelor didactice din România?

- Având în vedere că învățământul preuniversitar în România este obligatoriu și gratuit, cum își propune Ministerul Educației și Cercetării să identifice și să valorifice sursele de finanțare necesare achiziționării terminalelor de tip desktop, laptop, tabletă sau telefon inteligent necesare desfășurării actului de predare-învățare-evaluare în mediul online?

- Ce soluții urmează a fi identificate pentru familiile cu mai mulți copii, cu un singur terminal de tip desktop, laptop, tabletă, telefon inteligent și care sunt nevoiți să-l utilizeze în același timp, având în vedere programul activităților didactice al acestora?

- Care este modalitatea prin care Ministerul Educației și Cercetării înțelege să gestioneze situația lipsei de acoperire a semnalului GSM pentru serviciile de voce și date în anumite comunități rurale din România?

- Ce modalități de suportare a costurilor pentru serviciile de internet are în vedere Ministerul Educației și Cercetării?

- Deține în prezent Ministerul Educației și Cercetării o situație statistică referitoare la

numărul elevilor din mediul rural și gradul de accesibilitate al acestora la terminalele de tip desktop, laptop, tabletă și telefon inteligent și la serviciile de voce și date? Dacă nu, în cât timp consideră că va avea aceste date?

· Clarificarea situațiilor în care actul de predare-învățare-evaluare în mediul online devine obligatoriu, dat fiind că ordinul nu precizează.

Răspuns -

• **15 mai 2020**

► **Solicitare privind reglementarea de urgență a metodologiei de organizare și desfășurare și a structurii probelor de aptitudini pentru admiterea în liceele vocaționale, dar și cele referitoare la probele de aptitudini din cadrul examenului de Bacalaureat, adaptate condițiilor impuse de epidemia SARS-CoV2;** <http://www.avp.ro/rec/doc32.pdf>

Problema semnalată viza probele practice specifice acestui tip de învățământ ce nu pot fi organizate în sistem on-line și nici finalizate printr-o formă de echivalare, acestea având caracter preponderent practic.

La momentul sesizării Ministerului Educației și Cercetării, respectiv data de 15 mai 2020, nu existau calendar și metodologie pentru probele de aptitudini, adaptate situației prezente, petenții apreciau că soluția decalării acestor examene, după probele scrise la evaluarea națională, respectiv bacalaureat, ar reprezenta singura soluție viabilă în acest moment.

Răspuns Ministerul Educației și Cercetării

În ceea ce privește situația sesizată, Ministerul Educației și Cercetării ne-a comunicat că au fost elaborate o serie de reglementări (ordine comune ale ministrului educației și cercetării și ale ministrului sănătății), prevederile acestor acte normative având în vedere și modalitățile de soluționare a eventualelor situații speciale care pot apărea în contextul epidemiologic actual, asigurând egalitatea de șanse pentru toți elevii.

• **29 mai 2020**

► **Solicitare cu privire la situația tinerilor care împlinesc vârsta de 18 ani în perioada înscrierii la examenul de Bacalaureat național 2020 sau chiar în timpul desfășurării probelor de examen, și cărora trebuie să le fie eliberate noi cărți de identitate;** <http://www.avp.ro/rec/doc34.pdf>

Instituția Avocatul Poporului a fost sesizată cu privire la situația tinerilor care împlinesc vârsta de 18 ani în perioada înscrierii la examenul de Bacalaureat 2020 sau chiar în timpul desfășurării probelor de examen și cărora trebuie să le fie eliberate noi cărți de identitate.

Potrivit informațiilor furnizate de petenți, în vederea obținerii cărților de identitate, Serviciile publice comunitare de evidență a persoanelor solicită ca depunerile și eliberările de acte să fie efectuate doar cu programare telefonică, fără ca solicitanții să aibă certitudinea eliberării acestora în timp util.

În condițiile în care persoanele care împlinesc vârsta de 18 ani au obligația schimbării cărții de identitate, iar termenul comunicat de Serviciile publice comunitare de evidență a persoanelor pentru soluționarea cererilor de eliberare a actelor de identitate este de cel puțin 10 zile, există riscul ca mulți tineri care împlinesc vârsta de 18 ani în această perioadă să nu se poată înscrie la examenul de bacalaureat 2020 sau să nu poată susține acest examen, întrucât nu dețin o carte de identitate valabilă.

Avocatul Poporului a solicitat Ministerului Educației și Cercetării să dispună, în regim de urgență, efectuarea demersurilor instituționale corespunzătoare, astfel încât tinerilor care împlinesc vârsta de 18 ani în perioada înscrierii la examenul de Bacalaureat 2020, să li se asigure accesul neîngrădit la înscriere și participare la examenul de Bacalaureat 2020.

Răspuns Ministerul Educației și Cercetării

Instituția sesizată a clarificat aspectele semnalate cu această ocazie și ne-a dat asigurări că documentele tinerilor aflați în situația de mai sus și-au prelungit

valabilitatea pe o perioadă de 90 de zile de la încetarea stării de alertă.

- **10 iunie 2020**

- **Solicitare privind analiza oportunității modificării Ordinului nr. 4267/841/2020, în sensul renunțării la utilizarea tunelurilor de dezinfecție;**
<http://www.avp.ro/rec/doc37.pdf>

Răspuns Ministerul Educației și Cercetării În ceea ce privește situația sesizată, Ministerul Educației și Cercetării ne-a comunicat că a solicitat un punct de vedere Ministerului Sănătății cu privire la oportunitatea modificării Ordinului comun nr. 4267/841/2020.

- **12 iunie 2020**

- **Recomandarea nr. 119/2020 referitoare la respectarea dispozițiilor art. 16 din Constituția României, privind egalitatea în drepturi și art. 32 din Constituția României privind dreptul la învățătură;**
http://www.avp.ro/recomandari2020/recomandare119_2020.pdf

Răspuns Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Educației și Cercetării a făcut următoarele precizări:

- Ordinul comun al ministrului educației și cercetării și al ministrului sănătății nr. 4267/841/2020 prevede toate măsurile care se impun din perspectiva organizării actului educațional în cele mai bune condiții;
- în ceea ce privește pretinsa faptă de discriminare, prin măsurile luate de autorități, este asigurat accesul elevilor la sistemul de educație, respectiv participarea la examenele naționale, inclusiv pentru elevii cu probleme de sănătate, însă pentru aceștia din urmă este organizată o etapă separată, în cadrul aceleiași sesiuni, conform calendarelor anexe la Metodologiile care reglementează organizarea și desfășurarea examenelor naționale aprobate prin ordin de ministru;
- măsura a fost luată în scopul de a proteja sănătatea tuturor celor implicați în activitatea educațională, creând o serie de obligații pentru autoritățile implicate în procesul de organizare a examenelor

naționale. Cenzurarea acestuia ar genera o creștere a riscului de îmbolnăvire pentru elevi și cadrele didactice și afectarea iremediabilă a dreptului la sănătate. În situația în care nu s-ar fi prevăzut aceste măsuri, susținerea examenelor în aceeași etapă ar putea conduce la îmbolnăvirea unui număr mult mai mare de persoane. Această etapă chiar dacă este organizată separat, ea face parte din cadrul aceleiași sesiuni de examene, de unde rezultă fără dubiu că dreptul tuturor elevilor de a participa la această sesiune de examene nu a fost în nici un fel îngrădit.

- **14 august 2020**

- **Solicitare privind modul în care va avea loc deschiderea noului an școlar;**
https://www.avp.ro/rec/solicitare_14august2020_2.pdf

Avocatul Poporului a luat cunoștință din mass-media despre situația incertă în ceea ce privește modul în care va avea loc deschiderea noului an școlar în 14 septembrie 2020, în contextul pandemiei de COVID-19. În acest sens, presa semnalează faptul că *Ghidul privind măsurile de funcționare a unităților de învățământ pe perioada pandemiei COVID-19* nu a fost finalizat la acest moment.

Având în vedere aspectele menționate, Avocatul Poporului, a solicitat ministrului educației și cercetării să ne comunice stadiul în care se află adoptarea Normelor metodologice și a Ghidului de reguli sanitare, precum și soluțiile identificate în vederea:

- asigurării accesului tuturor elevilor la mijloace electronice care să le asigure posibilitatea efectuării studiului la distanță, precum și a conectării la rețelele de internet a tuturor unităților de învățământ;
- asigurării transportului tuturor elevilor, inclusiv a celor aflați în zone greu accesibile, în condiții sanitare adecvate;
- garantării calității actului educațional în toate localitățile țării, astfel încât să nu existe discrepanțe între diferite zone ale țării și să se asigure o pregătire corespunzătoare tuturor elevilor indiferent

de domiciliul acestora și de situația pandemică de la nivelul localității în care aceștia își desfășoară studiile;

- asigurării egalității de șanse în examinarea de sfârșit de ciclu pentru elevii care au parcurs anul școlar în condiții diferite;
- oferirii posibilității părinților de a hotărî împreună cu elevul dacă se va opta pentru învățământ efectuat în unitatea de învățământ sau prin mijloace tehnice.

Întrucât nu s-a primit răspuns, în data de 7 septembrie s-a revenit la Ministerul Educației și Cercetării.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor:

- **8 aprilie 2020**

► Solicitare privind luarea în considerare a stării de urgență și intensificarea controalelor în păduri de către reprezentanții Gărzilor Forestiere, împreună cu forțele de ordine, și efectuarea în trafic a activităților/controalelor specifice pe linie de control silvic;
<http://www.avp.ro/rec/doc10.pdf>

Răspuns Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor

Din răspunsul Ministerului Mediului Apelor și Pădurilor reies următoarele:

- din inițiativa ministrului, a fost depus la Parlament, un proiect de lege de modificare și completarea a Legii nr. 46/2008 - Codul silvic (PL-x nr. 356/2020), care vizează, între altele, îmbunătățirea modului de gestionare a lemnului, măsurile de prevenire și descurajare a tăierilor ilegale de arbori etc. Totodată, a fost inițiat un proiect de lege (L59/2020), aflat în procedura de aprobare la Senat, prin care se are în vedere, în principal, facilitarea accesului necondiționat al agenților constatați în proprietățile forestiere, precum și aplicarea de sancțiuni pentru întârzierea furnizării informațiilor necesare derulării controalelor;
- nu este necesar și nici oportun să se adopte măsura de „sistare a tăierilor de pădure”, care ar crea deservicii și ar aduce prejudicii

fondului forestier național, precum și economiei naționale.

Răspuns Regia Națională a Pădurilor - Romsilva

Din răspunsul Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva reies următoarele:

- procesul de retrocedare a terenurilor forestiere nu este blocat, însă în urma Deciziei Curții Constituționale nr. 395/2017, procedura de reconstituire se prelungește, terenurile forestiere care fac obiectul reconstituirii trebuind să treacă, mai întâi, din domeniul public al statului în domeniul privat al statului (care nu este reglementat), prin hotărâre de guvern și apoi pot fi puse în posesie;
- în primul trimestru al anului 2020, au fost desfășurate 22.345 de acțiuni de control al circulației materialului lemnos, care s-au concretizat în 373 de procese-verbale de constatare a infracțiunilor silvice și în 2525 de procese-verbale de constatare a contravențiilor silvice, au fost aplicate amenzi cu o valoare totală de 4.284.350 lei și s-au confiscat materiale lemnoase cu un volum de 4.060 mc. De asemenea, au fost desfășurate și 58 de acțiuni pentru controlul instalațiilor de debitat, care s-au concretizat prin întocmirea a 18 procese-verbale de constatare a contravențiilor silvice. S-au efectuat 6.180 de controale de fond și parțiale, la nivel de canton silvic, și a fost constatat un volum de 10.388 mc. material lemnos tăiat ilegal.

Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri:

- **27 aprilie 2020**

► Solicitare privind procedura obținerii Certificatului de situație de urgență de către operatorii economici a căror activitate a fost suspendată ca urmare a prevederilor exprese din ordonanțele militare emise – sesizare din oficiu a Avocatului Poporului;
<http://www.avp.ro/rec/doc22.pdf>

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu după ce mai multe publicații au prezentat știri potrivit cărora orice operator economic a cărui activitate este afectată în contextul

pandemiei SARS-CoV-2 și a înregistrat reducerea încasărilor sau veniturilor în luna martie 2020, cu un procent de minim 25% față de media încasărilor sau veniturilor din perioada ianuarie - februarie 2020 sau este închis poate solicita Certificatul de situație de urgență, pentru a fi ajutat în relațiile cu instituțiile publice pentru obținerea, în condițiile legii, de facilități/ măsuri de sprijin (cum ar fi plata utilităților, în relațiile comerciale etc.).

Avocatul Poporului a solicitat identificarea unei soluții adecvate pentru operatorii economici a căror activitate a fost închisă/suspendată total ca efect direct al implementării Decretului nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, ordonanțelor militare care au închis activitățile în restaurante, baruri, cafenele etc., astfel încât acești agenți economici să beneficieze de măsuri facile de sprijin și susținere în obținerea rapidă a facilităților acordate de legiuitor, prin eliminarea condițiilor și restricțiilor de birocrație excesivă, care conduc în final, la neacordarea de ajutoare angajaților și angajatorilor pe timpul pandemiei.

Răspuns Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri

Din răspunsul Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri reies următoarele:

- Guvernul României a venit în întâmpinarea întreprinderilor mici și mijlocii, prin obținerea, în mod gratuit, a acestor certificate, care sunt opozabile terților pe perioada stării de urgență;
- în ceea ce privește depunerea documentației în vederea decontării șomajului tehnic, procedura a fost simplificată și nu mai este necesară obținerea în prealabil a certificatului pentru situații de urgență;
- procedura de obținere a certificatului pentru situații de urgență a fost flexibilizată, fiind necesară declarația pe proprie răspundere, validată de semnătura digitală, iar revocările (erorile) despre care se vorbea în presă au fost cazuri izolate determinate fie de utilizarea unor semnături electronice

aflate în afara validității, fie de eroarea materială a utilizatorului platformei care a selectat greșit tipul de certificat.

Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor:

- **27 mai 2020**

► **Solicitare privind formularea unui punct de vedere – analize și statistici privind mobilitatea persoanelor în timpul epidemiei COVID-19;**
<http://www.avp.ro/rec/doc44.pdf>

Răspuns Secretariatul General al Guvernului

Secretariatul General al Guvernului ne-a comunicat că nici Departamentul pentru Situații de Urgență, care a asigurat „comanda acțiuni” la nivel național în perioada gestionării situației create de epidemia de COVID-19, nici Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor și nici Asociația Operatorilor Mobili din România nu au solicitat nici un fel de date, informații, analize sau statistici referitoare la mobilitatea persoanelor.

Ministerul Finanțelor Publice:

- **19 iunie 2020**

► **Solicitare adresată ministrului finanțelor publice în sensul formulării unui punct de vedere referitor la situația salarială a angajaților din cadrul DGASPC**
 Giurgiu;
<http://www.avp.ro/rec/doc53.pdf>

Răspuns –

Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal:

- **22 mai 2020**

► **Solicitare privind formularea unui punct de vedere din perspectiva nerespectării drepturilor consumatorilor, care pentru a avea acces, de exemplu, într-un magazin pentru achiziția de produse alimentare sunt obligați să accepte verificarea**

temperaturii corporale; <http://www.avp.ro/rec/doc39.pdf>

Avocatul Poporului a solicitat un punct de vedere referitor la nerespectarea drepturilor consumatorilor, care pentru a avea acces, de exemplu, într-un magazin pentru achiziția de produse alimentare, sunt obligați să accepte verificarea temperaturii corporale, act efectuat de o persoană fără calificare medicală, fără respectarea protecției datelor, pentru că la intrarea într-un magazin nu întotdeauna se respectă distanța fizică, iar cei din jur aud discuția dintre cel care măsoară temperatura - de cele mai multe ori agentul de pază - și persoana căreia i se măsoară temperatura.

Răspuns Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal

Din răspunsul Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal reies următoarele:

- numai în măsura în care informațiile privind temperatura corporală a unei persoane fizice identificate sau identificabile se înregistrează într-un sistem de evidență, dispozițiile Regulamentului (UE) 2016/679 devin aplicabile;
- în măsura în care este necesar a se asigura obiective importante de interes public general ale unui stat membru, cum ar fi în domeniul sănătății publice, dreptul intern care se aplică operatorului de date poate restricționa, printr-o măsură legislativă, domeniul de aplicare al obligațiilor și al drepturilor prevăzute de Regulamentul (UE) 2016/679.

- **27 mai 2020**

► **Solicitare privind formularea unui punct de vedere – analize și statistici privind mobilitatea persoanelor în timpul epidemiei COVID-19;**
<http://www.avp.ro/rec/doc46.pdf>

Răspuns Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal

Autoritatea ne-a comunicat că dispozițiile Regulamentului (UE) 2016/679 prevăd faptul că prelucrarea datelor cu caracter

personal se realizează cu consimțământul persoanei vizate, sau în alte situații, în funcție de natura datelor și categoriilor de date colectate și prelucrate. Într-o astfel de situație, întotdeauna, operatorul este obligat să informeze persoanele vizate într-o manieră concisă, transparentă și ușor accesibilă. De asemenea, Autoritatea ne-a asigurat de faptul că aspectele semnalate de instituția noastră au fost reținute în vederea analizării și exercitării competențelor de control.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării:

- **22 mai 2020**

► **Solicitare privind formularea unui punct de vedere față de interzicerea accesului persoanelor a căror temperatură corporală, măsurată la intrarea în incintă, depășește 37,3°C în unitățile/ instituțiile de învățământ, instituțiile publice și toate structurile aflate în subordonarea sau coordonarea Ministerului Educației și Cercetării;**
<http://www.avp.ro/rec/doc38.pdf>

Avocatul Poporului a solicitat un punct de vedere referitor la o posibilă situație discriminatorie, creată ca urmare a reglementărilor Ordinului comun al ministrului educației și cercetării și ministrului sănătății nr. 4.259/827/2020, în contextul în care temperatura corporală peste limita admisă, de 37,3°C, din alte cauze decât cele legate de virusul SARS-CoV-2, poate conduce la încălcarea dreptului la educație al participanților la examenele de admitere/absolvire.

Răspuns Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a analizat o posibilă faptă de discriminare indirectă, deoarece condiția de participare la examenele sus amintite este una neutră, temperatura corporală fiind măsurată tuturor participanților. În opinia Consiliului, condiția aparent neutră dezavantajează participanții a căror temperatură corporală depășește limita

impusă prin ordin, iar măsura excluderii de la examene se realizează pe baza unei prezumții simple, aceea că toți participanții care ating o anumită temperatură corporală sunt suspecti de a fi purtători de SARS-CoV-2. Această prezumție simplă are ca efect o discriminare prin asociere, participantul la examen cu o temperatură corporală peste limită, fiind tratat ca și când ar fi purtător de SARS-CoV-2, deși nu există o confirmare medicală în acest sens. Așadar, rezultă că tratamentul diferențiat se face pe criteriul unei boli cronice neconfirmate. Concluzionând, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat că fapta sesizată de instituția Avocatul Poporului reprezintă discriminare indirectă, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații:

- **27 mai 2020**

► **Solicitare privind formularea unui punct de vedere – analize și statistici privind mobilitatea persoanelor în timpul epidemiei COVID-19;**
<http://www.avp.ro/rec/doc45.pdf>

Răspuns Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații

Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații ne-a comunicat următoarele:

- ANCOM nu are cunoștință despre existența unor solicitări din partea autorităților publice ale statului român, adresate furnizorilor de rețele sau servicii de comunicații electronice, cu privire la realizarea unei analize a mobilității persoanelor și nici despre practicile altor furnizori de rețele sau servicii de comunicații electronice de realizare a unor analize care vizează mobilitatea persoanelor;

- la data de 3 iunie 2020, Vodafone Romania S.A. a adus la cunoștința ANCOM faptul că Fondul Monetar Internațional i-a solicitat datele menționate mai sus în vederea corelării acestora cu diverși parametri ai activității economice;
- ANCOM nu a fost notificată cu privire la ștergerea datelor obținute pentru controlul și combaterea răspândirii infecției cu COVID-19.

§ Demersuri la instituții europene:

În perioada de referință, Avocatul Poporului a păstrat o legătură constantă cu instituțiile Ombudsman din Europa, dar și cu alte autorități de la nivel european.

Ministerul Federal al Muncii și Afacerilor Sociale din Republica Federală Germania:

- **22 aprilie 2020**

► **Solicitare privind siguranța sanitară a muncitorilor români sezonieri;**
<http://www.avp.ro/rec/doc18.pdf>

În contextul dezvăluirilor din presă privind condițiile în care sunt cazați și lucrează muncitorii plecați din România pentru activități sezoniere în agricultură în Germania, Avocatul Poporului a trimis o scrisoare ministrului federal al muncii din Germania, precum și președintelui Comisiei pentru petiții din Parlamentul german, solicitând câteva lămuriri privind situația muncitorilor români sezonieri:

- dacă angajatorilor germani li s-a permis aducerea muncitorilor sezonieri după ce au făcut dovada respectării, în locurile de cazare și cele de muncă, a standardelor de igienă firești în această perioadă ?

- ce s-a întâmplat și ce se va întâmpla cu muncitorii sezonieri depistați cu coronavirus? Dacă există posibilitatea instituirii izolării sau a carantinei, cu posibilitatea de a munci pentru muncitorii nou sosiți, care trebuie să lucreze separat de ceilalți angajați timp de 14 zile și nu au voie să părăsească sediul companiei?

- ce se întâmplă cu muncitorii sezonieri care se îmbolnăvesc și au nevoie de asistență

medicală? Cine le pune la dispoziție medicamente? În ce condiții au acces la asistență medicală specializată în spital?

Răspuns Ministerul Federal al Muncii și Afacerilor Sociale

Din răspunsul Ministerului Federal al Muncii și Afacerilor Sociale au reieșit, între altele, următoarele:

- Guvernul Federal German a întreprins măsuri pentru asigurarea siguranței și sănătății la locul de muncă, precum și pentru protecția împotriva infecției, în special în timpul crizei COVID-19;
- pentru toți muncitorii sezonieri care sosesc în Germania, va fi efectuat un control al stării de sănătate, la aeroport, înainte de check-in-ul la poliția federală;
- landurile sunt responsabile cu monitorizarea respectării măsurilor de siguranță ocupațională, sănătate și de protecție împotriva infectării; sunt planificate să aibă loc verificări efectuate de autoritățile de frontieră, autoritățile privind siguranța și sănătatea ocupațională ale landurilor, precum și de către serviciile de supraveghere a asigurărilor privind accidente, în sectoarele unde angajații sunt cazați în mod regulat în spații de locuit comune;
- angajatorul are obligația de a asigura spații separate de cazare pentru persoanele confirmate sau suspecte de infectare. Dacă există motive care indică faptul că un muncitor este infectat cu noul coronavirus, acesta trebuie izolat imediat, după care va fi contactat un medic, pentru ca muncitorului să i se facă testarea specifică. Pentru a nu lăsa muncitorii sezonieri fără protecție în cazul îmbolnăvirii, angajatorul contractează de obicei o asigurare medicală privată pentru întregul grup de muncitori. Aceste asigurări acoperă toate serviciile medicale necesare, precum tratamentul ambulatoriu, internarea în spital și medicamentele necesare;
- la data de 20 mai 2020, în contextul valului de infectări din industria cărnii, Cabinetul Federal a decis stabilirea unor puncte cheie într-un program de siguranță și

sănătate ocupațională pentru industria cărnii;

- s-a decis extinderea canalelor de informare existente privind infectarea cu coronavirus în rândul muncitorilor din alte țări, care lucrează în Germania, astfel încât Guvernul Federal să poată informa cu promptitudine, ambasadele țărilor de origine privind potențialele riscuri. Aceste puncte cheie prevăd, de asemenea, dublarea amenzii pentru angajatorii care încalcă regulile privind timpul de muncă, de la 15.000 la 30.000 de Euro.

Comisia pentru Petiții din Parlamentul German:

- 22 aprilie 2020

► **Solicitare privind siguranța sanitară a muncitorilor români sezonieri;**
<http://www.avp.ro/rec/doc17.pdf>

Răspuns Comisia pentru Petiții din Parlamentul German - Ministerul Federal al Alimentației și Agriculturii

Din răspunsul Ministerului Federal al Alimentației și Agriculturii, reies următoarele:

- în scopul asigurării sănătății și securității în muncă, în timpul acestei pandemii de Coronavirus – inclusiv pentru lucrătorii sezonieri din străinătate care lucrează în ferme – Ministerul Federal al Alimentației și Agriculturii a publicat un plan de acțiune, pe 2 aprilie 2020;
- instituția Asigurărilor Sociale pentru Agricultură, Silvicultură și Horticultură, care este responsabilă pentru sănătatea și securitatea muncii în exploatațiile agricole din Germania, a publicat o serie de măsuri complementare.

European Data Protection Supervisor:

- 22 mai 2020

► **Solicitare privind formularea unui punct de vedere din perspectiva nerespectării drepturilor consumatorilor, care pentru a avea acces, de exemplu, într-un magazin pentru achiziția de produse alimentare**

sunt obligați să accepte verificarea temperaturii corporale;

<http://www.avp.ro/rec/doc41.pdf>

Răspuns -

- 27 mai 2020

► Solicitare privind formularea unui punct de vedere – analize și statistici privind mobilitatea persoanelor în timpul epidemiei COVID-19; <http://www.avp.ro/rec/doc48.pdf>

Răspuns –

Ombudsmanul European:

- 22 mai 2020

► Solicitare privind formularea unui punct de vedere din perspectiva nerespectării drepturilor consumatorilor, care pentru a avea acces, de exemplu, într-un magazin, pentru achiziția de produse alimentare, sunt obligați să accepte verificarea temperaturii corporale/ interzicerea accesului persoanelor a căror temperatură corporală, măsurată la intrarea în incintă, depășește 37,3°C, în unitățile/ instituțiile de învățământ, instituțiile publice și toate structurile aflate în subordonarea sau coordonarea Ministerului Educației și Cercetării; <http://www.avp.ro/rec/doc40.pdf>

Răspuns -

- 27 mai 2020

► Solicitare privind formularea unui punct de vedere – analize și statistici privind mobilitatea persoanelor în timpul epidemiei COVID-19; <http://www.avp.ro/rec/doc47.pdf>

Răspuns -

Comisarul European – Valori și Transparență:

Comisarul European – O Europă pregătită pentru era digitală:

- 27 mai 2020

► Solicitare privind formularea unui punct de vedere – analize și statistici privind mobilitatea persoanelor în

timpul epidemiei COVID-19;

<http://www.avp.ro/rec/doc50.pdf>;

<http://www.avp.ro/rec/doc49.pdf>

Răspuns comun al Comisarului european - O Europă pregătită pentru era digitală și al Comisarului european - Valori și transparență

Din răspunsul primit reies următoarele:

◦ Comisia Europeană a solicitat operatorilor de rețele de telefonie mobilă europene să comunice date anonimizate și agregate Centrului său Comun de Cercetare (JRC). Obiectivul inițiativei este acela de a oferi informații care pot ajuta la înțelegerea dinamicii teritoriale a COVID-19, de a evalua impactul măsurilor de distanțare fizică asupra mobilității, inclusiv eliminarea treptată a acestor măsuri, alimentarea cu date a modelelor epidemiologice, estimarea costurilor economice ale diferitelor intervenții, precum și impactul măsurilor de control specifice asupra fluxurilor transfrontaliere intra-UE, din cauza pandemiei.

◦ Comisia Europeană poartă discuții la nivel tehnic cu operatorii de rețele mobile care s-au oferit să furnizeze date, inclusiv date care acoperă România;

◦ cererea către operatorii de rețele mobile este limitată strict la date anonimizate și nu va conduce în niciun fel la urmărirea persoanelor. Comisia nu este în posesia și nu va încerca să utilizeze nicio altă bază de date sau mijloace tehnice care teoretic ar putea duce la reidentificarea sau identificarea neintenționată a persoanelor;

◦ JRC va păstra datele pentru cel mult 90 de zile sau până la sfârșitul crizei COVID-19, în funcție de termenul care se împlinește primul. Această perioadă poate fi prelungită, cu acordul operatorilor de telecomunicații, dacă criza COVID-19 continuă. Comisia va partaja rezultatele analizei cu autoritățile din statele membre și cu Centrul European pentru Prevenirea și Controlul Bolilor.

Avocatul Poporului se poate implica în *controlul de constituționalitate a legilor și ordonanțelor*, realizat de către Curtea Constituțională. Astfel, Avocatul Poporului poate sesiza Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea legilor adoptate de Parlament, *înaintea promulgării acestora de către Președintele României; poate ridica în fața Curții Constituționale, excepții de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele în vigoare*; formulează, la solicitarea Curții Constituționale, puncte de vedere la excepțiile de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor, care se referă la drepturile și libertățile cetățenilor.

Este evident că prin această importantă atribuție, Avocatul Poporului dispune de o pârghie serioasă și eficientă pentru îndeplinirea rolului său constituțional.

Deși nici Constituția și nici legea sa organică nu reglementează cazurile în care se ridică excepția de neconstituționalitate, se poate concluziona că rațiunea acestei investiții circumscrise obiectivele excepției la funcția constituțională a Avocatului Poporului - apărarea drepturilor și libertăților cetățenești.

Prin posibilitatea sesizării Curții Constituționale nu s-a urmărit ca instituția Avocatului Poporului să fie transformată într-un arbitru între autoritățile publice și nici să se substituie Curții Constituționale sau Parlamentului. Tocmai din acest motiv, *ridicarea directă a excepției de neconstituționalitate este și rămâne la aprecierea exclusivă a Avocatului Poporului ca parte a independenței instituționale și funcționale de care se bucură, acesta neputând fi obligat sau împiedicat de nicio autoritate publică să ridice o atare excepție.*

În România, în mod constant, Avocatul Poporului este o instituție pe care

se pune presiune din partea politicului și a mass-media. Astfel, amintim: în anul 2012, Avocatul Poporului la acea dată a fost revocat din funcție; în anul 2013, Avocatul Poporului a demisionat după un mandat de numai 11 luni; următorul Avocat al Poporului a fost criticat că nu atacă legile și ordonanțele de urgență la Curtea Constituțională; acum, se pune presiune pe Avocatul Poporului că întreprinde prea multe acțiuni.

De asemenea, în ultimii ani, sediul instituției a fost luat cu asalt/pichetat de diverse ONG-uri, reprezentanți ai partidelor politice etc.: (protestele de la sediul instituției Avocatul Poporului din data de 10 decembrie 2013; protestele pentru atacarea la Curtea Constituțională a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017; a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2018; presiunile pentru atacarea Codului administrativ – Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, și, nu în ultimul rând, „sprijinul” protestatarilor începând cu data de 20 iulie 2020, pentru atacarea Legii nr. 136/2020, privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic).

Posibilitatea sesizării Curții Constituționale, atribuită Avocatului Poporului, vizează aducerea la îndeplinire a menirii sale fundamentale – apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor – și nu transformarea acestei instituții într-un centru de putere, care să se situeze deasupra autorităților publice, pe care să le arbitreze sau să le soluționeze diferendele politice.

Avocatul Poporului manifestă neutralitate, imparțialitate și obiectivitate, fără a se angaja în disputele cu nuanță politică dintre instituțiile statului.

Este imperios necesar ca instituția Avocatului Poporului să-și păstreze independența, astfel încât să nu existe posibilitatea ca aceasta să fie folosită de reprezentanți din sfera politicului, o situație contrară fiind de natură a aduce atingere

valorilor antemenționate și de a denatura rolul său de apărător al drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

§ Demersuri la Curtea Constituțională:

În perioada **stării de urgență și a stării de alertă, instituite ca urmare a declarării pandemiei de coronavirus (COVID-19)**, în exercitarea atribuțiilor sale constituționale și legale privind verificarea constituționalității legilor sau ordonanțelor, contribuind la respectarea drepturilor și libertăților fundamentale, **Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională cu 5 excepții de neconstituționalitate prin care a urmărit clarificarea, îmbunătățirea și consolidarea cadrului legal în materia instituirii stărilor de urgență, de alertă și a măsurilor de carantină și izolare**, astfel încât acestea să fie compatibile cu exigențele constituționale ale obligativității restrângerii unor drepturi și libertăți fundamentale prin lege, ca act formal al Parlamentului.

Astfel, prin demersurile sale constituționale și legale, **Avocatul Poporului a contribuit la:**

✓ **Respectarea limitelor constituționale în cadrul cărora pot fi restrânse drepturi și libertăți fundamentale, prin sesizarea Curții Constituționale cu:**

► **Excepția de neconstituționalitate având ca obiect Ordonanța de urgență nr. 1/1999 privind instituirea stării de urgență**

În contextul emiterii Decretului nr. 195/2020 al Președintelui României privind instituirea stării de urgență, act administrativ prin care au fost restrânse/îngrădite numeroase drepturi și libertăți fundamentale (libertatea de circulație, dreptul la viață intimă, familială și privată, dreptul la muncă, dreptul la grevă, dreptul de proprietate privată, accesul liber la justiție, libertatea economică ș.a.) Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională în privința

art. 14 lit. c¹)-f) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/1999, apreciindu-le ca fiind neconstituționale întrucât permit Președintelui României să legifereze în domenii pentru care Legea fundamentală cere intervenția legiuitorului primar sau a celui delegat prin modificarea unor legi organice și prin restrângerea efectivă a exercițiului drepturilor omului.

Avocatul Poporului a subliniat că, **potrivit Constituției, drepturile și libertățile fundamentale nu pot fi restrânse decât prin lege ca act al Parlamentului, iar nu prin decret al Președintelui.**

Soluția Curții Constituționale:

În considerentele **Deciziei nr. 152/2020**, Curtea Constituțională a apreciat că **nicio dispoziție legală din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/1999 nu îndrituiește Președintele să adopte norme cu rang de lege**, astfel încât instanța constituțională să poată reține încălcarea normelor constituționale invocate. Prin urmare, **măsurile de primă urgență pe care Președintele le poate adopta au caracter administrativ și nu pot viza decât aspectele reglementate de lege.**

Cu toate acestea, Curtea a observat că modul în care Președintele și-a exercitat atribuția constituțională, prin depășirea cadrului legal, nu este consecința vreunui viciu de neconstituționalitate a actului normativ de reglementare primară în virtutea și în limitele căruia autoritatea publică era abilitată să acționeze.

În final, este important de subliniat că instanța constituțională a reținut că **regimul juridic al stării de asediu și al stării de urgență, în actualul cadru constituțional, nu poate fi reglementat decât printr-o lege, ca act formal al Parlamentului, adoptată cu respectarea dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. g) din Constituție, în regim de lege organică.**

► **Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de**

Urgență, aprobată prin Legea nr. 15/2005, cu modificările și completările ulterioare

Avocatul Poporului a formulat critici de neconstituționalitate cu privire la dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2004 prin raportare la art. 1 alin. (4) și (5), art. 53 și art. 61 alin. (1) din Constituție, întrucât permit dispunerea unor măsuri de restrângere a exercițiului unor drepturi fundamentale prin acte administrative (regulamente, planuri, programe sau documente operative aprobate prin decizii, ordine ori dispoziții) emise de organe eminamente administrative (Comitetul Național pentru Situații de Urgență, comitetele județene pentru situații de urgență).

În argumentele sale, Avocatul Poporului a apreciat că, în lipsa unei definiții clare și complete a stării de alertă și a unei proceduri care să asigure legalitatea măsurilor dispuse, ingerința generată de această stare poate viza drepturi fundamentale, respectiv dreptul la libertate individuală, dreptul la liberă circulație, dreptul la viață intimă, familială și privată, libertatea întrunirilor, munca și protecția socială a muncii, libertatea economică și altele, cu încălcarea prevederilor art. 53 din Constituție.

În aceste condiții, Avocatul Poporului a susținut că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2004 nu respectă condiția ca măsura restrângerii exercițiului unor drepturi să fie prevăzută prin lege.

Soluția Curții Constituționale:

În considerentele **Deciziei nr. 157/2020**, Curtea Constituțională a reținut că legislația care prevede regimul juridic al unor situații de criză ce impun luarea unor măsuri excepționale presupune un grad mai sporit de generalitate față de legislația aplicabilă în perioada de normalitate, tocmai pentru că particularitățile situației de criză sunt abaterea de la normal (excepționalitatea) și impredictibilitatea pericolului grav care vizează atât societatea în ansamblul său, cât și fiecare individ în parte. Cu toate acestea, **generalitatea**

normei primare nu poate fi atenuată prin acte infralegale care să completeze cadrul normativ existent.

Măsurile care organizează executarea dispozițiilor legale și particularizează și adaptează respectivele dispoziții la situația de fapt existentă, la domeniile de activitate esențiale pentru gestionarea situației care a generat instituirea stării de alertă nu se pot abate (prin modificări sau completări) de la cadrul circumscris prin normele cu putere de lege, deci nu pot viza drepturi și libertăți fundamentale.

Prin urmare, cu privire la critica Avocatului Poporului ce vizează posibilitatea dispunerii de măsuri restrictive în privința unor drepturi fundamentale prin acte administrative, Curtea a reținut că **acțiunile și măsurile dispuse pe durata stării de alertă, în temeiul dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2004, nu pot viza drepturi sau libertăți fundamentale.** De asemenea, Curtea a constatat că legiuitorul delegat nu poate delega la rândul său unei autorități/entități administrative ceea ce el însuși nu deține în competență.

✓ *Respectarea interdicției de adoptare a ordonanțelor de urgență care antrenează consecințe negative în planul restrângerii unor drepturi și libertăți fundamentale*

▸ *Excepția de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2020*

Soluția Curții Constituționale:

Curtea Constituțională a constatat că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2020 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/1999 a fost adoptată cu încălcarea art. 115 alin. (6) din Constituție.

▸ *Excepția de neconstituționalitate a art. 8 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020*

Soluția Curții Constituționale:

Curtea a admis și acest argument de neconstituționalitate, reiterând că potrivit

prevederilor art. 115 alin. (6) din Constituție, reglementările care afectează drepturile și libertățile fundamentale nu pot constitui obiectul unor ordonanțe de urgență.

Curtea a precizat că art. 53 din Constituție are în vedere legea *stricto sensu*, ca act juridic adoptat de Parlament, fiind excluse ordonanțele de urgență, așa cum de altfel prevăd și art. 115 alin. (6) din Constituție și legislația infralegală.

✓ **Garantarea drepturilor persoanelor fizice prin adoptarea unei legislații contravenționale previzibile și proporționale**

Pentru atingerea acestui deziderat, Avocatul Poporului a invocat neconstituționalitatea următoarelor acte normative:

- Dispozițiile art. 9 și art. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/1999 au fost considerate a încălca prevederile art. 1 alin. (5) și art. 23 alin. (11) din Constituție, întrucât, pe de o parte, prin formularea generică utilizată la art. 9, se impune o obligație generală de a respecta anumite norme, fără a incrimina o faptă concretă, și se stabilesc sancțiuni contravenționale, fără a oferi minime criterii obiective în aplicarea acestora în mod diferențiat, și, pe de altă parte, este inversată sarcina probei, fiind prezumate a fi reale aspectele reținute în procesele verbale de constatare a contravenției.

- Dispozițiile **art. 65 lit. s), ș), art. 66 lit. a), b) și c) și art. 67 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 55/2020** privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19. Avocatul Poporului a constatat că normele legale criticate sunt lipsite de claritate și previzibilitate, din moment ce **obiectul material al contravenției** este incert și ambiguu, din cauza trimiterii la o **normă legală inexistentă în fondul activ al legislației**. De altfel, problema legislativă nu este lipsită de efecte practice, deoarece modul inadecvat de reglementare intervine în domeniul contravențiilor. Or, în ipoteza

contravențiilor, pentru a respecta principiul legalității, legiuitorul trebuie să indice în mod clar și neechivoc obiectul material al acestora în chiar cuprinsul normei legale sau acesta să poată fi identificat cu ușurință prin trimiterea fie la un text de lege din cuprinsul legii, fie la un alt act normativ de rang egal cu care textul sancționator se află în conexiune, în vederea stabilirii existenței contravenției.

Soluția Curții Constituționale:

Curtea Constituțională a **admis ambele excepții invocate de Avocatul Poporului.**

✓ **Respectarea statului de drept și a principiului separației puterilor în stat**

Prin excepția de neconstituționalitate a art. 4 alin. (3) și (4) din Legea nr. 55/2000, Avocatul Poporului a atras atenția asupra faptului că **aprobarea de către Parlament a unei hotărâri a Guvernului de instituire a stării de alertă determină încălcarea principiului separației puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție, deoarece o asemenea intervenție a puterii legiuitoare în activitatea puterii executive nu are o consacrare constituțională.** Din analiza modului în care legiuitorul primar a înțeles să reglementeze instituirea stării de alertă, se observă că **s-a încercat o analogie cu instituirea stării de urgență**, fără a ține cont de faptul că aceasta din urmă are o reglementare constituțională, fapt care conduce și la o diferență de regim juridic între **decretul Președintelui și hotărârea Guvernului.** Excepția reglementată de Parlament în privința instituirii stării de alertă, de la regimul juridic al instituțiilor consacrate la nivel constituțional, reprezintă o imixtiune nepermisă în atributele puterii executive.

Soluția Curții Constituționale:

Curtea Constituțională a constatat că **sunt întemeiate criticile formulate de Avocatul Poporului**, cu consecința neconstituționalității art. 4 alin. (3) și (4) din Legea nr. 55/2020 în raport cu prevederile art. 1 alin. (4), art. 21, art. 52, art. 108 și art. 126 alin. (6) din Constituție, întrucât, prin aceste texte de lege:

Parlamentul cumulează funcțiile legislativă și executivă, situație incompatibilă cu principiul separației și echilibrului puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție; se denaturează regimul juridic al hotărârilor Guvernului, ca acte de executare a legii, consacrat de art. 108 din Constituție; se creează un regim juridic confuz al hotărârilor Guvernului, de natură să ridice problema exceptării acestora de la controlul judecătoresc în condițiile art. 126 alin. (6) din Constituție, cu consecința încălcării prevederilor art. 21 și art. 52 din Constituție, care consacră accesul liber la justiție și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică.

✓ *Protecția persoanelor față de arbitrariul unor măsuri restrictive de libertate necesare prevenirii și combaterii bolilor contagioase, având ca finalitate adoptarea unor reglementări detaliate menite să asigure garanții solide pentru protecția drepturilor și libertăților fundamentale*

Constatând inexistența la nivelul legislației primare a unor acte normative care să cuprindă garanții împotriva dispoziției arbitrare a unor măsuri restrictive de libertate necesare prevenirii și combaterii bolilor contagioase, Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională cu **excepția de neconstituționalitate a art. 25 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cele ale art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020 privind stocurile de urgență medicală, precum și unele măsuri aferente instituirii carantinei.**

Argumentele invocate de Avocatul Poporului au pornit de la următoarele premise: natura juridică de măsură restrictivă de libertate pe care o are carantina în toate formele ei; lipsa la nivelul legislației primare a unor reglementări concrete privind procedura și condițiile instituirii măsurilor restrictive de libertate, atribuțiile fiecărei autorități publice în

executarea măsurilor, aplicarea graduală a măsurilor în funcție de severitatea cazurilor și posibilitatea revizuirii judiciare a măsurilor dispuse; observarea faptului că omisiunea de reglementare are relevanță constituțională.

Soluția Curții Constituționale:

Curtea Constituțională a admis sesizarea Avocatului Poporului și a reținut că simpla menționare a unei măsuri privative de libertate, așa cum este internarea obligatorie pentru prevenirea răspândirii unor boli transmisibile, nu poate fi considerată însă ca fiind suficientă pentru a întruni condiția legalității. Așa cum reiese din prevederile constituționale și internaționale invocate, tot la nivelul legii, și nu prin acte normative subordonate acesteia, trebuie stabilite motivele și condițiile în care o astfel de măsură se poate dispune, procedura aplicabilă, dreptul persoanei de a ataca în justiție actul în temeiul căruia s-a dispus internarea sa obligatorie și asigurarea garanțiilor pentru un acces la justiție efectiv.

În acest sens, se impune amintit că art. 5 paragraful 4 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale prevede că "Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau detenție are dreptul să introducă recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității detenției sale și să dispună eliberarea sa dacă detenția este ilegală". De altfel, și Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, a subliniat că un drept de acces la justiție efectiv "nu se caracterizează doar prin posibilitatea instanței de judecată de a examina ansamblul mijloacelor, argumentelor și probelor prezentate și de a pronunța o soluție, ci și prin faptul că soluția pronunțată determină înlăturarea încălcării denunțate și a consecințelor sale pentru titularul dreptului încălcat." [Decizia nr. 17 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 261 din 13 aprilie 2017, paragraful 42].

De asemenea, legiuitorul trebuie să aibă în vedere că **dispozițiile referitoare la internarea obligatorie reprezintă ultima opțiune la care autoritățile pot recurge pentru a realiza obiectivul de prevenire a răspândirii unei boli transmisibile, astfel că este necesar să fie reglementate și alte măsuri de o severitate mai scăzută, care să fie aplicate, dacă sunt eficiente, așa cum a precizat Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența anterioară.**

✓ Respectarea de către puterea legiuitoare a deciziilor Curții Constituționale pronunțate în materia măsurilor privative de libertate impuse în scopul prevenirii și combaterii bolilor contagioase

Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a art. 8 alin. (3)-(9) din Legea nr. 136/2020, apreciind că soluția legislativă referitoare la izolarea într-o unitate sanitară sau la o locație alternativă atașată unității sanitare este constituțională, prin raportare la considerentele Deciziei nr. 458/2020, numai în măsura în care acest tip de izolare se impune ca măsură de ultim resort, după ce toate celelalte măsuri, de o severitate mai scăzută, au fost epuizate. În mod contrar, izolarea într-o unitate sanitară sau la o locație alternativă atașată unității sanitare, stabilită *ope legis*, are drept consecință nerespectarea de către legiuitor a deciziei Curții Constituționale, nesocotind atât considerentele cât și dispozitivul deciziilor pronunțate de instanța de contencios constituțional.

Legiferând obligativitatea izolării obligatorii ca măsură de prim resort, fără reglementarea posibilității înlocuirii acesteia cu o măsură cu un grad de severitate mai scăzut, statul eșuează atât în obligația sa de a apăra sănătatea publică (prin punerea în libertate a unei persoane contagioase, fără aplicarea unor restricții domiciliare, în situația înfirmării măsurii izolării în unitatea sanitară), cât și în obligația constituțională de a

reglementa măsura izolării obligatorii ca măsură de ultim resort.

Avocatul Poporului apreciază că reglementarea posibilității măsurii izolării la domiciliu și pentru bolile apreciate ca fiind înalt contagioase (nu doar pentru bolile cu risc scăzut de contagiozitate), precum și dreptul judecătorului de a dispune înlocuirea măsurii izolării într-o unitate sanitară cu măsura izolării la domiciliu ar fi răspuns exigențelor instituite de Curtea Constituțională și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Argumentele invocate de Avocatul Poporului au pornit de la necesitatea respectării deciziilor Curții Constituționale și, implicit, a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, prin asigurarea unui cadru legislativ coerent, previzibil, care să permită restrângerea proporțională și justificată a drepturilor și libertăților fundamentale în situații excepționale determinate de răspândirea largă a bolilor contagioase.

✓ Garantarea drepturilor personalului medical, paramedical și auxiliar specializat din sistemul public față de dispunerea unor măsuri de transfer abuzive determinate de insuficienta reglementare a naturii juridice a acestor măsuri

În excepția invocată, Avocatul Poporului a arătat că dispozițiile art. 19 alin. (1) din Legea nr. 136/2020, prin care se reglementează o nouă instituție juridică ce decurge din raporturile de muncă, denumită detașare, dar având caracteristicile unui transfer forțat, sunt neconstituționale, contravenind art. 1 alin. (5) și art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituție, întrucât, în primul rând, lasă loc arbitrarului în raporturile de muncă ale personalului medical, paramedical și auxiliar specializat din sistemul public și, în al doilea rând, pentru că nu prevăd modalități concrete de încetare a detașării dispuse și nici nu prevăd garanții exprese față de prelungirea sine die a acestei detașări, prin acte succesive dispuse pe 30 maxim de zile.

Soluția Curții Constituționale:

Până la data întocmirii prezentului raport, Curtea Constituțională nu a soluționat excepția de neconstituționalitate invocată.

Concluzii:

În concret, implicarea Avocatului Poporului în protecția drepturilor și a libertăților omului prin intermediul controlului de constituționalitate exercitat în perioada stării de urgență și a stării de alertă a creat **premisele adoptării de către Parlament a următoarelor acte normative:**

- *Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19;*

- *Legea nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic.*

§ Demersuri ale Mecanismului Național de Prevenire:

Pe parcursul stării de urgență:

• Întocmirea unui număr de 737 de adrese către conducerile locurilor de detenție/autoritățile care le au în subordine/ministere:

- *referitor la căminele pentru persoane vârstnice, centrele rezidențiale pentru copii și centrele rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități: 545 adrese* (Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, Ministerul Muncii, direcții generale de asistență socială și protecția copilului, cămine private pentru persoane vârstnice, primării);

- *referitor la unitățile psihiatrice: 129 adrese* (Ministerul Sănătății, spitalele de psihiatrie, spitalele de psihiatrie și pentru măsuri de siguranță, secțiile de psihiatrie din cadrul spitalelor generale, curți de apel);

- *referitor la centrele pentru migranți: 10 adrese* (Inspectoratul General Pentru Imigrări, centrele regionale de cazare și proceduri pentru solicitanții de

azil, centrele pentru cazarea străinilor luați în custodie publică);

- *referitor la locurile de carantină instituționalizată: 53 adrese* (prefecturi).

• **Întocmirea unui număr de 68 de adrese către alte instituții/organizații/asociații** implicate în monitorizarea tratamentului aplicat persoanelor private de libertate: **organizații neguvernamentale** – 26 adrese, **barouri de avocați** – 42 adrese.

• **Monitorizarea zilnică a site-urilor autorităților:** Ministerul Afacerilor Interne, Guvern, Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică, Departamentul de Situații de Urgență, în vederea identificării tuturor măsurilor adoptate pe parcursul stării de urgență și analizarea celor care intră în competența MNP pentru a identifica existența riscului de tortură sau alte rele tratamente.

Toate informațiile primite în urma comunicărilor efectuate sunt analizate, iar concluziile vor fi incluse în Raportul special întocmit de Mecanismul Național de Prevenire cu privire la monitorizarea locurilor de detenție în contextul epidemiei COVID-19.

Pe parcursul stării de alertă și până în prezent:

• **Monitorizarea locurilor de detenție prin efectuarea unor vizite în penitenciare și în alte locuri de detenție:** Penitenciarul Bacău, Penitenciarul Spital Târgu Ocna, Penitenciarul Craiova – Secția Exterioară Ișalnița, Penitenciarul Craiova Pelendava, Penitenciarul Deva, Penitenciarul Bistrița, Centrul de Îngrijire și Asistență Socială Suseni județul Gorj, Căminul pentru Persoane Vârstnice Sfânta Maria Sisești, județul Mehedinți.

Pentru organizarea vizitelor au fost elaborate obiective specifice perioadei pandemiei, personalul MNP consultând experiența MNP-urilor internaționale și adaptând obiectivele, printre acestea fiind și următoarele: monitorizarea incidentelor, verificarea camerelor de înregistrare video, asistența medicală pe perioada pandemiei, gestionarea incidentelor, suficiența

distribuire a materialelor de dezinfectare/igienizare și a mijloacelor de protecție, distribuirea și analizarea chestionarelor destinate persoanelor aflate în locurile de detenție și a personalului, alte aspecte cu relevanță pentru activitatea MNP.

• **Monitorizarea spitalelor de psihiatrie și a centrelor de carantină:**

- **Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsură de Siguranță Săpoca și Spitalul de Psihiatrie Săpunari.** Activitatea de monitorizare a avut ca obiectiv principal verificarea implementării recomandărilor Avocatului Poporului, formulate cu ocazia vizitelor efectuate în perioada 2016-2017, dar și monitorizarea altor aspecte cu relevanță pentru activitatea MNP, inclusiv obiective specifice perioadei pandemiei.

- **Centrele de carantină aflate pe raza județului Constanța.** Având în vedere că locurile de carantină instituționalizată sunt locuri noi de detenție, apărute în contextul epidemiei de coronavirus, am optat pentru monitorizarea centrelor de carantină aflate pe raza județului Constanța (Sanatoriul Balnear și de Recuperare Techirghiol).

Monitorizarea s-a efectuat prin metode alternative la vizitele clasice, avându-se în vedere, în măsura posibilităților, triangularea informațiilor (caracteristică vizitelor clasice) prin: obținerea de informații de la persoanele private de libertate, aparținătorii acestora, obținerea de informații de la conducerea unității și de la membri ai personalului și studierea documentelor transmise de către conducerea unităților monitorizate la solicitarea MNP, accesul la sistemul de supraveghere video, cu privire strict la spațiile comune (acces în unitate și în pavilioane, holuri, spații destinate activităților, sala de mese etc.) și camerele de izolare (în cazul spitalelor de psihiatrie), elaborarea unor chestionare pentru pacienți/foști pacienți din spitale de psihiatrie și persoane aflate (sau care au fost) în carantină instituționalizată, precum și pentru aparținătorii acestora, întrevederi

pe Skype și Zoom cu reprezentanții unităților monitorizate.

• **Monitorizarea spitalelor care asigură asistența medicală pacienților infectați pozitiv cu virusul SARS-CoV-2 (faza I, faza a II-a și de suport),** având în vedere că spitalele COVID-19 sunt locuri noi în care persoanele sunt lipsite de libertate, apărute în contextul epidemiei de coronavirus.

În luna februarie 2020, Subcomitetul Națiunilor Unite pentru Prevenirea Torturii - SPT a menționat că: ***orice loc în care o persoană este ținută în carantină și pe care nu este liberă să îl părăsească, este loc de detenție, conform art. 4 din Protocolul Opțional.***

În contextul actual, trebuie avut în vedere faptul că persoanele internate în spitalele Covid nu au posibilitatea părăsirii acestora decât în baza deciziei unei autorități. Mai mult decât atât, în aceste spitale sunt internați atât pacienți simptomatici, dar și asimptomatici și suspecți de Covid, aceștia neavând posibilitatea refuzului internării.

În baza mandatului și în aplicarea acestuia, MNP are obligația să monitorizeze tratamentul aplicat oricărei persoane aflate în locurile de detenție, iar prin activitatea de monitorizare se dorește asigurarea că persoanelor internate le sunt respectate drepturile fundamentale, dar și demnitatea.

În activitatea noastră de monitorizare am solicitat mai multe informații și documente și am solicitat ca pacienții să fie informați cu privire la desfășurarea monitorizării spitalului de către Avocatul Poporului, dar și cu privire la posibilitatea de a accesa și completa online un chestionar întocmit de instituția noastră. Mai mult, acțiunile noastre din ultima perioadă au presupus efectuarea de activități de monitorizare similare și în centre de carantină, spitale de psihiatrie, centre rezidențiale pentru copii și persoane adulte cu dizabilități, cămine pentru persoane vârstnice, penitenciare, centre pentru migranți, bucurându-ne de întreaga

deschidere a acestor entități în oferirea informațiilor și documentelor solicitate.

Pentru că nu exista posibilitatea efectuării unor vizite, am trimis tuturor chestionare adaptate fiecărei categorii de instituție. Această inițiativă a declanșat un atac furibund din partea Guvernului, care a prezentat complet greșit inițiativa noastră, afirmând public că Avocatul Poporului acuză medicii că torturează.

În anii 2014 și 2016, în România au avut loc misiuni de evaluare ale Comitetului pentru Prevenirea Torturii, respectiv ale Subcomitetului pentru Prevenirea Torturii, în cadrul cărora au fost vizitate, între altele, spitale, centre de plasament etc. De asemenea, membrii misiunilor au avut întâlniri cu reprezentanți ai Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și cu cei ai Ministerului Sănătății, în vederea prezentării concluziilor misiunilor.

Fac obiectul activității de monitorizare următoarele instituții:

- spitale faza I: Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Balș”, Spitalul Clinic de Boli Infecțioase „Dr. Victor Babeș” (Municipiul București); Spitalul Clinic de Boli Infecțioase Constanța;

- spitale faza a II-a: Institutul de Pneumoftiziologie „Marius Nasta”, Spitalul Universitar de Urgență Militar Central „Dr. Carol Davila”, Institutul Național de Gerontologie și Geriatrie „Ana Aslan” (Municipiul București); Secția exterioară Agigea a Spitalului Clinic Județean de Urgență Constanța, Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie Constanța, Spitalul Militar de Urgență „Dr. Alexandru Gafencu” Constanța (județul Constanța); Spitalul Județean de Urgență Giurgiu - secția de boli infecțioase (județul Giurgiu); Spitalul Județean de Urgență Ploiești – secția de boli infecțioase adulți, secția de boli infecțioase copii și secția de pneumologie (județul Prahova);

- spitale de suport: Spitalul Municipal Râmnicu Sărat (județul Buzău); Spitalul Municipal Oltenița (județul Călărași); Spitalul Municipal Medgidia (județul Constanța); Spitalul Orășenesc Pucioasa, Spitalul Județean de Urgență Târgoviște (județul Dâmbovița); Spitalul Orășenesc Bolintin Vale (județul Giurgiu); Spitalul Municipal Fetești (județul Ialomița); Spitalul Municipal Câmpina; Spitalul CF Ploiești (județul Prahova); Spitalul Caritas Municipal Roșiori de Vede (județul Teleorman); Spitalul Județean Tulcea – Secția de Boli infecțioase (județul Tulcea); Spitalul Clinic Colentina, Centrul Medical Policlinico di Monza - punct de lucru „Monza Metropolitan Hospital” (Municipiul București).

Activitatea de monitorizare se efectuează prin metode alternative la vizitele clasice, avându-se în vedere, în măsura posibilităților, triangularea informațiilor. A fost contactată în scris conducerea spitalelor, fiind comunicate/solicitate următoarele: posibilitatea completării unui chestionar pe site-ul instituției Avocatul Poporului; transmiterea de documente (în format de hârtie și/sau electronic), inclusiv foi de observație care pot fi anonimizate.

• Un alt aspect esențial în perioada stării de urgență și de alertă a însemnat menținerea legăturii cu organisme internaționale, în special cu: Asociația pentru Prevenirea Torturii - APT, celelalte MNP-uri, experți internaționali, prin schimburi de experiențe și participarea personalului MNP la webinarii pe teme specifice contextului actual.

În prezentul raport este important să menționăm, de asemenea, că atacurile de maximă intensitate asupra instituției, dar și asupra Avocatului Poporului, precum și presiunea care se pune pe Avocatul Poporului pentru a acționa într-un anumit mod, sunt de natură a duce pe de o parte la

scăderea încrederii pe care persoanele o au în instituție, a credibilității acesteia, iar pe de altă parte, pot reprezenta un îndemn indirect pentru ca autoritățile publice să nu respecte acțiunile instituției Avocatul Poporului.

Pentru Avocatul Poporului este de maximă importanță păstrarea independenței sale, așa cum însăși Constituția a gândit-o, astfel încât să nu existe posibilitatea ca instituția să fie folosită de reprezentanți din sfera politicului, o situație contrară fiind de natură a denatura însăși rolul de apărător al drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Așa cum a reținut Comisia de la Veneția în **Avizul nr. 685/2012, adoptat în 17 decembrie 2012, CDL-AD(2012)026**, *respectarea statului de drept nu poate fi limitată numai la punerea în aplicare a prevederilor explicite și formale ale legii și ale Constituției. Aceasta implică, de asemenea, comportament și practici constituționale, care să faciliteze conformitatea cu regulile formale de către toate organele constituționale și respectul reciproc între acestea.*

(...) Pentru a fi eficient în protecția drepturilor omului, Avocatul Poporului trebuie să fie independent, inclusiv față de

Parlament, care alege titularul funcției. Având în vedere această nevoie de independență, sunt necesare garanții speciale împotriva demiterii nejustificate, precum și trimiteri la principiul simetriei. Lipsa unor astfel de garanții poate duce la probleme grave, nu numai în ceea ce privește protecția drepturilor omului, care este o sarcină esențială a Avocatului Poporului, ci, de asemenea, în ceea ce privește controlul ordonanțelor de urgență ale Guvernului și, în consecință, asupra statului de drept.

Totodată, Institutul Internațional al Ombudsmanului (IOI) în **Declarația de la Wellington** din noiembrie 2012, a subliniat că *în special în perioadele de criză economică, dificultăți financiare și sociale care afectează părți mari ale societății, instituțiile Ombudsman puternice sunt esențiale pentru a garanta respectarea drepturilor fundamentale ale tuturor persoanelor și că reprezintă o expresie a maturității democratice și a statului de drept ca guvernele și majoritățile parlamentare să permită exprimarea criticilor de către instituțiile Ombudsman independente.*

În consecință, Ombudsmanul care își îndeplinește cu diligență mandatul, nu va fi supus niciunei forme de constrângere fizică, mentală sau juridică nejustificată.

Anexa 1

GRAFICE PRIVIND INDICATORII ÎNREGISTRAȚI ÎN ACTIVITATEA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

